

MAGYAR LAJOK

+ 3 lei

Taxa postală plătită în numera-
anobărilor Dir. Gen. PTT No. 1!

Hamaszetter Róbert urnak
GARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 143 (1585) szám * Csütörtök, 1937 július 29

Főmunkatárs:
dr Gyárlás Elemér

A kínaiak alattomos támadása idézte fel a pekingi harcokat

Békésen beengedték a városba s azután egér-
fogóba szorították a japán csapatokat

Pekingből jelentik: A japán—kínai tárgyalások teljesen meghiusultak. A japán csapatok még az ultimátum lejáratá előtt behatoltak a pekingi városrészbe.

Bár japán részről azt állítják, hogy a város polgármestere engedélyt adott a bevonulásra, a kínaiak a Csangimen kapunál erős ellenállást fejtettek ki. És a két csapat között — amiről már röviden megemlékeztünk — elkeseredett közelharc fejlődött ki. A küzdelem során mindkét csapat jelentős veszteségeket szenvedett.

A kínaiak a megegyezés folytán az első japán csapatszállító gépeket beengedték ugyan a kapun, de aztán alattomosan újból eltorlaszolták azt és így kerültek egérfogóba a japán katonák.

Erre a kapun kívül maradt csapat fedezékekbe vonult vissza és gépfegyvertűzzel árasztotta el a fal mellvédjét és a város kapuját. A kapun belül is elkeseredett harcot vívtak a japánok a kínai tulerővel. Végül is a japánok menekülni kezdtek a város belsejébe, a templomok felé. A kínaiak ezt észrevéve, előzönlöttek a templomok felé vezető utakat is. Csak megfeszített küzdelem után sikerült végre a bennrekedt japán osztagnak átjutni a következő városrészbe.

A francia, olasz, amerikai és angol csapatok Matson amerikai őrnagy vezetése alatt készenlétben állanak.

Hivatalos kínai jelentés szerint Peking körül komoly esata folyik. A japánok úgy látják, teljesen maguknak akarják megszerezni Hopej tartományt. Szung-Cse-Juan tábornok, az észak-kínai tartomány kormányzója és a hadsereg főparancsnoka azt táviratozta Nankingba, hogy ellenáll minden támadásnak.

Kínai jelentés szerint japán repülőgépek

bombázták a lukucsiai arcvonalon a kínaiak állásait. A békés megoldás most már teljesen reménytelen. Peking körül a harc szünet nélkül tart. A kínaiak elkeseredését fokozza az a hír, hogy Tungcsauban a japánok a kínai helyőrségnek több mint felét felkoncolták.

A JAPAN—KINAI VISZÁLY AZ ANGOL ALSÓHÁZ ELŐTT.

Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén szöbakerült az észak-kínai viszály ügye. Attlee őrnagy, a munkáspárt vezére megkérdezte Eden külügyminisztertől, hogy tesz-e az angol kormány lépéseket a kínai—japán ellenségeskedés megszüntetésére. A kérdésre a külügyminiszter a következőben válaszolt:

— Utasítottam a tokiói angol ügyvivőt, hogy fejezze ki az angol kormánynak azt a reményét, hogy a japán kormány meg fogja találni a békés elintézés módját a kínai viszály ügyében. Az angol kormány — folytatta Eden — úgy a japán, mint a kínai kormánnyal közölte, hogy mennyire aggasztja a japán—kínai viszály és hogy mennyire szíven viseli a békés elintézés ügyét. Tudomásom van arról is, hogy hasonlóan érez az Egyesült Államok és Franciaország kormánya is Tokióval és Nankinggal szemben.

MEGSZAVAZTA A PARLAMENT AZ ANGOL HADÜGYI ÉS TENGERSZETI KÖLTSÉGVETÉST.

Londonból jelentik: Az alsóház 325 szavazattal 7 ellenében elfogadta a hadügyi költségvetésről szóló javaslatot. Ugyancsak elfogadta a tengerészeti költségvetési javaslatot is 324 szavazattal 8 ellenében. A munkáspárt tagjai mindkét alkalommal tartózkodtak a szavazástól.

Súlyos viszály az orosz-lengyel határon

Az oroszok elfogtak és kémkedés címén agyon-
lőttek két tévedt lengyel tisztet

Varsóból jelentik: Az orosz—lengyel határon történt incidens ügyében az oroszok demarsot küldtek Lengyelországnak.

A demars-küldést megelőzően az orosz—lengyel határon lövöldözés történt. Az orosz lapok jelentése szerint a szovjethatáron agyonlőttek két lengyel katonatisztet, akiket kémkedéssel vádoltak. A két lengyel tiszt járőr-szolgálat közben tévedt át orosz területre. Az oroszok elfogták őket és azonnal ítékeztek felettük.

Lengyel félhivatalos állítás szerint egy lengyel határőrt lőttek le az orosz határőrök.

Szovjet-Oroszország olyan súlyosnak itéli meg a helyzetet, hogy nem tartja elegendő elégtételnek az önbíráskodásnak tekinthető kivégzést, hanem diplomáciai uton tiltakozását is kifejezésre juttatta.

Lengyel politikai körökben nagy az izgalom. A lengyel kormány határozottan visszautasította az orosz demarsot, mert lengyel részről fenntartják azt az állítást, hogy nem kémkedésről van szó, hanem csak a határőr véletlenségéből tévedt át orosz területre. Különben a lengyel kormány is demarsot nyújtott át Moszkvának.

Hatalom és szolgálat

Olvasgatjuk az összegező jelentéseket a közigazgatási választások eredményéről. Száz-
ezres és tizezres számok sorakoznak egymás mellé, aszerint, hogy melyik országos jellegű párt milyen szavazattömegeket tudott megszerezni egyes megyékben, vagy városokban, sőt csak egy-egy falusi tanács megalkotásánál is. Aztán kísérelő magyarázatok és számítások is következnek, hogy a kormánypárt hogyan vezet, vagy nem vezet a számok sokaságában, s hogy az ellenzéki pártok közül az ugynevezett demokratikusok mennyire versenyeznek a kormánypárttal és az ugynevezett reakciós pártokkal, sőt néhol felül is mulják és túlhaladják azok választási eredményeit. Ebből a számokkal való hadakozásból kikövetkeztetik az újságmagyarázatok, hogy maradjon-e a mostani kormánypárt a hatalmon, vagy megy; ha pedig megy, akkor melyik ellenzéki pártnak kell a hatalomutódlásban következnie.

Az ember egy kissé el is bámulhat azon, hogy a közigazgatási választások ilyen kifejezetten politikai színezetet és jelentőséget kapnak. Az is igen zavarba ejthet minden gondolkozót, hogy egy-egy helyi községi tanács megalakítása hogyan lehet előfeltétele, vagy előidézője az országos kormányhatalomban való változásoknak. Hiszen utóvégre is maga a közigazgatási törvény igen szigorú szavakkal rendelkezik arról, hogy a közigazgatási testületekben országos politikai kérdéseket vitatni nem szabad, hogy tehát a helyi közigazgatási alakulatok az országos kormányzatba, vagy törvényhozásba bele nem szólhatnak. Ha ezt így rendeli a közigazgatási törvény, akkor mégis hogyan történhetik az, hogy országos politikai pártok indulnak a községébe, a városháza és a megyeháza elfoglalása körüli küzdelmekbe? Hiszen mindez a legkifejezettebben politizálás már a közigazgatási helyi testületek megalakulásánál! S hogyha a helyi testületeknek már a létrejövetele is ennviire politizálásban fogantatott, akkor minden következő működése csak politikai erőmérézéseket fog előidézni minden olyan kérdésben, amely egyébként és lényegében véve csak helyi célszerűségekre vonatkozik.

Ha jól utánagondolunk, azt kell észrevennünk, hogy a közigazgatási választások a maguk kifejezett politikai jellege és jelentősége miatt sértik a közigazgatási törvény kifejezett rendelkezését. Szembenállanak azzal, ellenmondanak annak, tehát jogi szempontból semmiesek. Hogy ilyen szempontból kerülhet-e megbírálás alá a közigazgatási választások eredménye, az semmiesetre se valószínű. Sokkal jobban átjárta az egész országos közéletet a politizáló felfogás, semhogy az egészen egyszerű jogi következtetések tisztázóan, rendezően, lecsöndesítően köze tudjanak hatolni a közigazgatási szervezetek megalkotásába. Aztán az országos pártok közigazgatási felvonnulását azzal is védeni szokták, hogy más országokban is így van; még a helyi önkormányzatok klasszikus hazájában, Angliában is a közigazgatási választásokat az országos pártok erőmérékezésének szokták venni. Igaz, hogy Angliában, sőt más országokban is nincs törvény arról, hogy a helyi önkormányzati testületeknek országos politikai kérdésekkel foglalkozniok nem szabad.

Bárhogyan van is, nem helyesímelhető, ha a közigazgatási választások ennviire a pártpoli-

itikai szenvedélyek és számítások hatása alá kerülnek, mint most nálunk. Baj az, ha a helyi közélet irányításában nem a helyi szempontok válnak döntőkké, hanem egy-egy párt országos hatalomra törésének a szempontja. A helyi közigazgatást nem az országos hatalomszerzés, vagy az országos hatalomban való megmaradás vágya, szándéka és indulata kell hogy átjárja, hanem az az állandó lelkiismeretesség, mely az illető helyi közönség minden tagjának szolgálatára és segítségére akar lenni. Az országos politikai küzdelmek célja: a hatalom. A helyi közigazgatásé: a szolgálat. Az előbbiekben helyet foglalhat, s lényeges meghatározó lehet az uralomvágy, bár ennek se szabad önmagáért való túlzásnak lennie. A közigazgatásban azonban az uralomvágy nem lehet mozgató elem, mert ha mégis azzá válik, akkor folytonos vetélkedések és apró hiúságok területévé teszi a helyi életet.

A helyi élet pedig az országos közéletnek is csak úgy lehet egészséges része, ha benne a lakosság a maga életgondját a maga okosságával, s minden szomszédjára tekintő jószándékusággal elintézi tudja. Hogy ez megtörténhesék, avégett még az országos szervezeti hivatali rendszereknek is az egyes helyi viszonyokra és sajátosságokra figyelemmel kell lenniük s nem lenyomniuk kell azokat, hanem összhangba hozni az országos érdekekkel. A helyi közigazgatási testületeknek még inkább ebben az irányban kell hatniuk. Ezeknek a választott testületeknek a mi közigazgatási rendszerünkben nincs ugyan teljes helyi önkormányzati hatóságuk, hanem inkább csak tanácsadás a hivataluk. De éppen azért még kevésbé kell hatalomkifejezőknek lenniük, hanem annál inkább szolgálatot kell teljesíteniük a helyi közönség érdekeinek őszinte kifejezésével. Az őszinteségbe beletartozik az is, hogy a helyi társadalom minden rétegének, minden vallási, nemzeti, foglalkozási csoportjának az arányait hiven feltüntessék, s ezeknek a maguk sorsáról való felfogását is megnyilvánulni engedjék.

Csak sajnálni lehet, hogy a közigazgatási választásokban olyan jelenségek mutatkoztak, melyek például az egyes népkisebbségeket visszatartották, vagy éppen visszaraszolták a helyi tanácsokban való részvételtől. Így a helyi tanácsok megalakulása nem szolgálatot

jelent a helyi közönség részére, hanem egyes országos pártoknak a rányomulását a helyi életre. Hatalom-mutatást a szolgálatra való készség helyett. Hogy ez mennyiben segíti elő a helyi élet megnyugvását, arról talán föléseges is elmélkedni. Azonban a helyi közigazgatási testületek ilyen politikai jellegű és jelentőségű megalakulása arra is alkalmas lesz, hogy

a politikamentes helyi közigazgatás iránti óhaját mind erősebbé és öntudatosabbá tegye. A szavazójogosultak már most is óriási arányokban tartózkodtak a választáztól. Ez a jelenség már negatív feltétele annak, hogy a közönség nem akar a helyi közigazgatásban országos politizálást folytatni, hanem inkább magába vonul vissza.

Ki lesz a jövőendő spanyol király?

Franco tábornok a volt király harmadik fiát, Juan herceget tartja legalkalmasabbnak. — A tábornok nyilatkozik arról is, hogy az önkéntesek visszaküldése lehetetlen

Sansebastianból jelentik: Franco tábornok hírlapi beszélgetést folytatott a most Sevillában megjelenő „A. B. C.” című lap igazgatójával, De Tena marquis-val. A hírlapi beszélgetésben a spanyol nemzetiek fővezére először is az önkéntesek visszavonulása kérdéséről nyilatkozott. Elmondta, hogy ő a polgárháború kezdetén határozottan elutasította külföldi önkéntesek segítségét, s ezt csak akkor fogadta el, amikor a bolsevikiek Franciáországban és más országokban harmincezer főnél is nagyobb számú nemzetközi önkéntes sereget toboroztak, s azt a harcvonalba dobták. A fővezér elismerő szavakkal emlékezett meg a nemzetiek szolgálatába állott önkéntesek hősiességéről. Majd azt mondotta, hogy amennyiben a saját önkéntesek visszavonulásába beleegyeznek, a bolsevikiek mégis megtartanák a magukéit, mert ezeket spanyol állampolgárságot bizonyító hamis okiratokkal látták el.

A spanyol monarchia visszaállítása lehetőségéről Franco ezeket mondotta:

— A magam monarchista meggyőződése köztudomású. Azonban először a háborúnak be kell végeződnie. Ha út a monarchia visszaállításának az órája, akkor

ennek a monarchiának alapvetően különböznie kell az 1931-iktől, még a személy tekintetében is, aki a trónra fog lépni.

Ezzel kapcsolatban a tábornok utalt arra, hogy ő XIII. Alfonz volt király harmadik fiát, Juan herceget látja a trónra igen alkalmas egyéniségnek. Eppen azért, mikor a herceg a nemzeti hadseregbe való fölvételre jelentkezett,

a tábornok a fölvételt megtagadta és arra kérte a herceget, hogy hagyja el Spanyolországot, mert nem szabad életét veszélyeztetnie, mely Spanyolország számára igen drága.

— Azon a napon — mondotta Franco, — mikor az egész Spanyolország megszabadul a sötét hatalmak befolyásától és a szovjetországi bolsevikiek igájától, akkor a jövőendő királynak az összes spanyolok vezérének kell jönnie. Nem győzőként kell megjelenie, hanem mindnyájunk kibékítőjeként.

EDEN NEM BIZIK A SPANYOL KÉRDÉS KÖZELI MEGOLDÁSÁBAN

Londonból jelentik: A konzervatív párt külügyi bizottsága ülést tartott, amelyen Eden külügyminiszter nyilatkozott a nemzetközi helyzetről. Az ülés zárt volt, annyi azonban kiszivárgott, hogy Eden külügyminiszter kijelentette, miszerint a spanyol kérdésben alig lehet remény a közeli megoldásra. Németországot és Olaszországot — mondotta továbbá az angol külügyminiszter — annyira lekötö a spanyol kérdés, hogy máshol egyáltalában nem fejtenek ki tevékenységet.

A külügyminiszter minden további kérdés elől elzárkózott. Nem volt hajlandó nyilatkozni és minden felvilágosítást megtagadott Chamberlain angol miniszterelnök és Grandi olasz nagykövet keddi megbeszéléséről.

* Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseknél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kortyonként elfogyaszta igazán remek hashajtó. Az orvosok ajánlják.

Polonia restituta

Írta: Pakocs Károly

(Harmadik közlemény.)

Lz a negyedik tenger, melynek habjaival megismerkedtem. Az első volt az Adria. A második a Földközi tenger. A harmadik az Atlanti ocean. (Lourdesből hazatérőben átneztünk Biarritzba is). A negyedik a Balti tenger. Ezek a tengerek gyakorlatilag reám a legmélyebb benyomást Isten végtelen nyugalma és mégis örök tevékenysége jut eszembe mindig, valahányszor tengert szemlélek vagy tengerre emlékezem. Mély érzések és természetfölötti gondolatok ébresztője bennem a tenger. Eltűnődöm sokszor a strandoló emberek felületességén, akik a tengerparton szórakoznak heteken át anélkül, hogy lelkük mélyebb nyomot hagyna az a végtelenség, amelyet a tenger Istentől tükröz az emberek felé.

Délután Danzigba szeretnék menni. A menetrend éppen jó vonatot jelez. Nagy meglepetésünkre azonban kijelentik a határrendőrök, hogy hembégtünk ugyan, de vissza nem fogadnak csak akkor, ha új vízumot váltunk. Erre nem számítottunk. Más alkalmas vonatunk nem lévén visszafutunk Posen felé, kénytelenek vagyunk meg egy napot Gdynában tölteni. Szállást keresünk. Találunk is az Orbis utazási iroda közvetítésével magyanehezen egy magánháznál menedéket. Utlevélünket kérik. Kicsomagoljuk holminkat. Az útlevelem nincs sehol. Kellemtelen meglepetés. Hol az útlevelem? Tapogatom zsebeimet. Rohanok az utcákra, amelyeken sétáltam. Megyek az utazási irodába, ahol szállás után tudakozódtam. Nincs sehol. Nincs sehol. Megyek a vendéglőbe, ahol vacsoráztunk. Ott sincs. Szent Antal segítség! Izzadva térek vissza szállásomra. Lajos barátom sincs otthon. Ugy látszik, ő is elindult az útlevelem után. Egy félóra múlva visszajön ő is.

— Hol voltál? — kérdezem kétségbeesetten.

— Kerestelek, — válaszolja izgatottan.

Elmondja, hogy a vendéglőben, ahol útlevelemet kerestem, az egész vendéglői személyzet kurtat az udvaron, az utcán, az ebédlőteremben útlevelem után. Nem találja senki. Aztán rohant az

alomasra és a kalauzoknak, határrendőröknek mondta, hogy ha az állomáson meglátnának engem, nyugtassanak meg, mert megvan az útlevelem.

Micsoda megkönnyebbülés! Dehát hogyan is vesztett el az én útlevelem? Egyszerűen. Az én barátom a saját útlevele helyett adta oda az asztalról az enyémet, s a magáét később fedezte fel saját kabátja zsebében. Amilyen kellemetlen éjjelem lett volna: éppoly nyugodt volt és örömmel teljes. Micsoda lelki mozgalmasságot tud kiváltani ez a kis kétfedélű könyv!

Másnap a tengerparti templomocskában elmondott szentmise után kimentünk megegyeszer elmerülni, de nem a tengerbe (meglehetős szellős volt a délelőtt), hanem a tenger szemléletébe. Most, hogy kicsit hullámzott a tenger és játszóttak rajta a felfelé induló napnak sugarai: a tenger egyhangúságába megmagyarázhatatlan elevenséget és kifejezhetetlen melódiaikat éreztem ki belőle. Néhány vers bánja ezt a délelőttöt.

Mégegyeszer vissza turista-vendéglőnkbe. Ebéd. Állomás. Robog a vonat Danzig felé. Kihajlunk az ablakon, hogy megegyeszer jól szemügyre vehessük ezt a kis mondvascsinált államot, utcáit, régi tipikus német palotáit. Este meggyedizzenykor kiszállunk Posenben. Csomagunkat magunkhoz vesszük. A katolikus akció vasúti irodájában megtudjuk szállásunkat: Valul Vazuv 24. sz. Egészen közel az állomáshoz és szomszédságban az egyetemmel, melynek nagyterme lesz a nemzetközi katolikus nagygyűlés színhelye.

Mielőtt szállásunkra érünk, egy feldiszipított diadalív tűnik szemünk elé: előtte KRISZTUS KIRÁLY hatalmas bronz szobra s az ívezet homlokán ez a felírás: SACRATISSIMO CORDI POLONIA RESTITUTA. — A legszentebb Szívnek a helyreállított Lengyelország. Meghatódok. Másfél század dermedettségéből, sőhajaiból és imáiból új életre kelt katolikus nemzet ennél szebb felajánlást nem végezhetett.

Csengetünk szállásunk kapuján. Szállásadónk már várt. Tisztes lengyel matróza, Mihalkow János övezte. Németül beszél. Hamarosan elhelyez minket. Külön szobát kap mindgyikünk addig, míg a többi külföldi főpap meg nem érkezik. Jó körülmények. Vidéki nemesi udvarházak tisztasága, szép butorzata, előkező csendje

Eppen nekünk való. Elvonulunk. Elpihenünk, hogy a következő napok benyomásait pihent testtel és üde lélekkel szívjuk magunkba. Hiszen nagy útunknak ez a célja és középpontja.

Június 26. Szombat. Szentmisét szeretnék mondani, de minden templomban harminc-negyven pap vár kora reggel óta üresedő oltárra. Megyek a francia papság részére kijelölt szent Márton-templomba. Zúfolt sekrestye. Látni, hogy így nem jutok szentmiséhez, megyek a térképen garnizon-templomnak jelzett szent József-templomba. Hála Istennek, azonnal oltárt kapok. A megnyitó üléstől azonban így is lekésem. Etlenszomjan sietek az egyetemre. Minden hely elfoglalva.

A bejáratnál egy ifjú rendező-úrleány fogad, Szifterow kisasszony, a katolikus akció fáradhatatlan anyaga. Főljára nevemet, rangomat. Elírányít az emeleti nagyterembe, ahol egy fiatal reporter szegődik mellém és tolmácsolja az éppen sorrakerülő lengyel nyelvű beszámoló a kommunizmusnak lengyel talajon elért eredményeiről és a kommunizmus ellen küzdő katolikus akció sikereiről vagy akadályairól.

Ebben az ifjúban és Szifterow kisasszonyban kezdem megérezni Lengyelország lelkét. Érzésem, finom, lágy, szolgálatkész és szívvel katolikus lelek.

Délután 3 órakor pontosan elérkezem a nagy terembe. Előkelő helyre jutok közvetlenül a püspöki kar mögé. A szememnek sem akarok hinni. Eszreveszem a pódiumon Huszár Károly volt miniszterelnököt, Szatmárról való ismerősömet. A nemzetközi gyűlés alelnökének választotta meg. Eppen ő kerül sorra. Előtte két meg lehetőségen elméleti magaslapon mozgó előadás andalítja a hallgatóságot. Megle is van. Az ember is sok. Az agy fáradtsága ül ki minden arcon. Feláll Huszár Károly. Eleven köszöntésével mindjárt feivillanyozza a hallgatóságot. Az álmoság varázsütésre eltűnik a szemekből. Németül beszél a lengyel és magyar hitközösségről és sorsközösségről. Minden második-harmadik mondatát taps koronázza. A püspökök egymásra néznek, mosolyognak, helyeselnek. Beszédje második része valószínű propaganda az 1938. évi budapesti eucharisztikus világtalálkozást mellét.

— Megyünk, megyünk! — hallatszik itt is,

Az európai népkisebbségek londoni kongresszusa közvetlen közelből nézve

Dr Sulyok István szerkesztőnk harmadik írása a helyszínről
Az angol alsóház tagjai a kongresszust meghívták a parlamentbe

— Légipostán érkezett tudósítás —

London, 1937. július havában.

A londoni nemzetiségi kongresszus első, meglepően gyors gyűlése az a meghívás volt, melyet a delegátusok s egyéb kiküldöttek az angol képviselők érdeklődő csoportjától kaptak. A meghívó a Westminsterbe, az angol képviselőház terraszára szült, mely közvetlenül a Themzére nyílik. Az ismerkedés öt órai tea mellett kezdődött, hogy a zöld asztal mellett minél barátságosabban folytatódjék.

Az angolok — csak férfi képviselők voltak jelen — szokásaikhoz híven, kedves mosolyukkal háziasszonyt keresnek a női vendégek között. Az egyetlen magyar hölgy, Deák Leonának, a jugoszláviai magyar kiküldöttek bájos huga, azonnal feltalálja magát, a teáskannák s egyéb tálak felett ügyesen háziasszonykodik, ahogyan azt otthon tanulta. Ugy látszik, ez a mód nem esik messze az angoloktól és így már a teáasztal mellett megszületik az első kisebbségi magyar siker — Londonban.

Értekezlet a 12. számú bizottsági teremben

Hamarosan sor kerül azonban a találkozás komolyabbik részére. Az egész társaság felvonnul a képviselőház 12. számú bizottsági termébe. A címeres meghívó előtt megnyílik a szentély, ahonnan szinte az egész világot kormányozzák. Nem minden elfogódottság nélkül

ott is. Utána Mack luxemburgi kanonok szintén németül beszél. Hatalmas szónok, Apponyizengésű hanggal. Országát Friedens-Insel (békeszigetnek) nevezi Németország és Gallia között. Ott nemzetfelettséget uralkodik és — ha akad is kommunista-óhajtozás a munkások között — igazi kommunista-veszedelem nincs, mert van mély katolicizmus. Nem börtönnel és fegyverrel, hanem eszmével küzdenek a kommunista eszme ellen s ezt érzi a leghatasosabb ellenszere. Az evangélium az egyetlen szer, mely a bolsevistádrületből ki tudja józanítani az embereket.

Aztán Tautu dr váradi görög katolikus kanonok tesz jelentést latin nyelven a romániai viszonyokról. A bolsevizmus távol áll a néplélektől, mert a nép zömét földművelő és megelegetett. A városok kevert népében van a bolsevizmus fészke. E veszedelem ellen azonban a görögkeleti és görög katolikus sajtó valamint az római katolikus sajtó eredményesen küzd. Ha kissé optimista is a megállapítás, megiehetően a valóság talaján jár. A nagygyűlés egyetlen latin beszédjét, melyet a jelenlevők túlnyomó része értett, erősen megtapsolták. Meg is érdemelte.

Az ülés után felvilágyozva és nagyszerű kedvben oszlottunk szét.

Közben felismertem dr Breyer István győri püspököt, dr Oetter György váci pápai kamarás, püspöki titkárt, Tantos kalocsai kanonokot, gróf Batthyányi Ferencet (a szentéletű Batthyányi-Strattman László kisebbik fiát). Hatvannyolcan jöttek Magyarországból a poseni gyűlésre.

Este egyházzenei hangverseny voltam. Gieburowsky prelátusnak, a poseni székesegyház karnagyanak szoprán és alt fiúkból, tenor és bariton férfiakból álló nemrég Párizsban vendégszerepelt énekkara adott elő szebbnél-szebb ősi és modern egyházi énekeket. Soha ilyen fegyelmezett és kidolgozott énekkart nem hallottam még. Több gyönyörűséget éreztem, mint 1926 december 25-én a Szent Péter-templom énekkarának hallgatásakor. Magyar szerző is szerepelt a műsorban: Deák-Bárdos budapesti zeneszerző „Eli, Eli...” kezdetű szerzeményével.

Orgonaszámokkal Pawlak József zeneakadémiai tanár élénkítette a nagyszerű estélyt. Főléges orgonán főlégesen játszott.

Még félalomban is a hangverseny hangjai afgogattak. (Folyt. köv.)

lépked ez a különös társaság a vastag szőnyegeken. Az előcsarnok zsufolva van angolokkal, kik szeretnének bejutni, de nem tudnak; mulatságos háttere ez ennek a jelenetnek. De nem is ez a kis csapat idegen ember vonul most be a Westminsterbe, hanem Európának egyik fontos problémája: a kisebbségi kérdés.

Az angol parlamentben már nem egyszer volt szó a nemzeti kisebbségek dolgairól. Kérdések hangzottak el a két ház valamennyi oldaláról, részletes és kielégítő feleletet azonban még senki sem kapott.

M. Riley, angol alsóházi képviselő, ki a konferenciát vezeti, rövid bevezető előadásában ezzel is kezdte. Elmondta, hogy két nappal előbb kérdést intézett Eden külügyminiszterhez, melyben adatokat és felvilágosításokat kért: mit végzett a Nemzetek Szövetsége az eltelt másfél évtized alatt a kisebbségi kérdésben, hogyan teljesítette elvállalt kötelezettségeit, mennyi panaszt tárgyalt le és mi volt az eredmény?

A válasz rövid volt és világos ahogyan az angol parlamentben szokás: „Az angol kormány — mondotta Eden — nincsen abban a helyzetben, hogy erre a kérdésre kielégítő választ tudjon adni.”

Ezután így folytatta M. Riley:

— Miután megtudtuk, hogy önök éppen itt Londonban tartják rendes évi tanácskozásaikat, elhatároztuk, hogy közvetlenül önöktől kérünk tájékozódást. A kérdést ismerni akarjuk, mert azt rendkívül fontosnak tartjuk. Arra kérjük önöket, mondják el véleményüket és tapasztalataikat arról a módról, ahogyan a Nemzetek Szövetsége eddig a kisebbségi panaszokat és általában ezt az egész kérdést kezelte.

Világos és egyszerű kívánság, amellyel pedig praktikus is. Az angolok mindenből hasz-

Az ukránok képviselőjének előadása. A szudeta-németek képviselője tolmács útján beszél. — Kérdeznek az angolok

Zulozický, az ukrán képviselő csupán néhány szót szólott s átadta az érdeklődőknek előadását, melyet a kongresszuson tartott. Hosszabban beszélt — tolmács segítségével — Rutha építész, szudeta-német kiküldött. Az ő szavait különös érdeklődés fogadta mert e pillanatban az angolok az európai kisebbségi helyzetnek erre az oldalára figyelnek a legjobban.

Rutha építész-mérnök a szudeta-német vidéken. Jellegzetes, keskenyre borotvált bajuszt hord, mint ma annyian németek határokon innen és túl, ami nem maradt észrevétlenül az angol hallgatóság előtt. Bölcösen, nyugodtan, szinte meghatóan beszél arról a fájdalmas, emberegségi problémáról, mit a kisebbségi élet mindennapos nehézségei, megrövidülései és a nyomokban járó fülldt táhetetlenség jelent. Nagy sikere volt neki is. Bizonyára nem egy angol akadt, ki békés, megoldást kereső szavai hallatán titokban fellélegzett s belül — ott, ahol a hazafiu gondjai lakoznak. — határozott megkönnyebbülést érzett.

A konferencia során több angol képviselő felszólt. Kérdéseket tettek fel s gyors és pontos válaszokat kaptak. Az egyes felszólalásokra

HA TÖBB MINT 7000 ORVOS A TOGAL-T elsőrendű gyógyszernek minősítette, akkor minden tévedés biztosan ki van zárva. Használjon tehát bizalommal **Togal-tablettákat** rheuma, köszvény és ülőidegzsabánál, gripánál, idegfájdalmaknál és főtájásnál, hűléses betegségeknél. **Togal** nemcsak a fájdalmakat enyhíti, hanem eltávolítja a káros anyagokat is. Gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 12, 130.

not tudnak húzni, még a kisebbségi kongresszusból is.

Két népkisebbségi magyar felszólató

Elsőnek a szót Szüllő Géza, mint a kongresszus egyik alapítója és alelnöke kapta meg. A többi alapítók már kidőltek, hiányoztak, vagy nem tudnak angolul.

Szüllő néhány mondatot szolt csupán, de eközben is módot talált arra, hogy derűtséget keltsen. Az anekdóta, amit elmondott, alkalmas volt arra, hogy a Népszövetség bürokratizmusát jellemezze.

A kérdés szakszerű ismertetése a következő szónokokra, elsősorban b. Jósika Jánosra, a romániai magyar kiküldöltre várt.

Jósika kiváló angol szónoknak bizonyult. Bár harminc évvel ezelőtt hagyta el az oxfordi egyetem padjait és azóta nem járt Angliában, amint azt közvetlen bevezető szavaiban maga mondotta. — ez a hosszú idő a haját ugyan kissé megfehéřítette, angol nyelvi képességét azonban a legkevésbé sem halványította el.

Könnyedén gördülő mondatokban, a gyakorlott szónok biztonságával adta meg a feltett kérdésekre a szakszerű válaszokat. A legjobb jogi forrás állott rendelkezésére, mit e tárgyról ma Európában kapni lehet: Balogh Arthur tanulmánya, mit a kisebbségi ügyek népszövetségi kezeléséről, a népszövetségi eljárás hibáiról és hiányosságairól írt.

Három pontban foglalta össze ezeket a hiányokat: azokra a leküzdhetetlen nehézségekre, arra a gyógyíthatatlan nehézkességre mutatott rá, amivel a közvetlenségnek, a képviselőnek és a nyilvánosságnak hiánya jár a Népszövetség kisebbségi eljárásában. Ezeknek a következménye az, hogy a benyújtott 852 kisebbségi panasz közül a különböző közbeeső helyek csak 471 esetet találtak „elfogadhatónak”. Ezt a gyenge eredményt pedig valóságos összeűzsa az a tény, hogy a 471 „elfogadott” petíció közül az elmúlt csaknem 20 év alatt a Tanács, vagyis a döntő szerv elé mindössze — öt került.

Jósika tárgyilagos, minden helyi vonatkozástól tartózkodó beszédét hosszú, meleg taps fogadta, melyből angolok és kisebbségek egyaránt kivették részüket.

tíz pernyi időt szabott az elnök, amit senki sem lépett túl. A konferencia nyilvános volt, azon megjelentek az angol sajtó képviselői is, kik másnap lapjaikban megemlékeztek az érdekes és újszerű tanácskozásról.

Inkább szemináriumnak, mint konferenciának lehetne ezt a találkozót nevezni: az angolok komoly igyekezetet mutattak, hogy ezzel a fontos európai kérdéssel — a Népszövetség kisebbségi kötelességeivel és módszereivel — minél alaposabban megismerkedjenek, a többiek pedig azt tanulhatták meg, hogy az angolok miképen ítélik meg ezt a problémát és hogyan kell velük beszélni.

A találkozás délután félnégykor kezdődött s hatra — ebéd időre — véget ért. Akik jelen voltak, kicsit úgy érezték magukat, mintha az Európai Egyesült Államok egyik parlamenti bizottságát hallgatták volna végig. Hiszen az a böles és nyugodt hang, ahogyan egy nagy közös európai kérdéstről anyi különféle nemzetiségű, oly különböző rangú és rendű ember beszélt, ha csak délibábként is, de fölidézte az ábrándképet az európai népek megértéséről és igazságos megbékéléséről.

Sulyok István dr.

A transsylvaniai egyházmegye legidősebb papja, a kilencvenkétéves Vetési Imre elmondotta vasmisését

Akit hatvanöt esztendővel ezelőtt szenteltek pappá. — Megható szeretettel vették körül a székely anyaváros hívei a nyugalmazott esperes-plébánost

Odorheiu. Saját tud. Meleg és kedves napja volt július 25-én a székely anyaváros katolikus híveinek. Bár a ragyogó szép nap, a homoródjürrői Anna bál s más kirándulási alkalmak erősen csalogattak mindenkit, hogy ezt a napot a szabad természet ölében töltsék el, a katolikus hívek lemondottak a kirándulásukkal járó örömeiről, hogy sokkal nagyobb örömeik, sokkal felelhetősebb eseménynek lehessenek tanui, hogy résztvehessenek a város eremes szüleitének, a pátriarkakort ért Vetési Imrénék vasmisésén, amelyet pappaszentelésének 65-ik évfordulója alkalmából mutatott be az Egkek Urának a kadicfalvi Török Ferenc építette Szent Miklós-templom másfelvezédes falai között.

A jubilans családjának s rokonságának tavolabb lakó tagjai már napokkal előbb megérkeztek. Eljött a magyarországi mezőberényiek eremes plébánosa, a papai kamarási méltóság-ra emelkedett Gáspár István, eljött Gáspár Albert, a türkösi egyházközség gondnoka, hogy anyai nagybátyjuknak jubileumi ünnepségen jelen lehessenek. Maga a jubilans Botár Gáspár turaldi plébános és Rass Károly ny. tanár kíséretében peneken délután gépkocsin érkezett szülővárosába.

Vasárnap már a kora délelőtti órákban megkezdődött a hívek vándorlása a gyönyörű barokkstilus Szent Miklós-templomba. Sokan járultak a bűnbánat szentségéhez, hogy az élet kenyerét a jubilans kezéből vehessék magukhoz. Tíz óraker zsufoiasig telve volt a tagas templom, amelynek első padsorait a jubilans kiterjedt rokonságának tagjai foglalták el. Nehány perc múlva harangok zugása jelezte, hogy kezdődik a történelmi jelentőségű esemény. Az ősi rezidenciából, melynek falait a Sámbar Mátyások, a Török Ferencek, a Csato Józsefek, a Jung Cseke Lajosok, a gróf Mikek Janosok képei díszítik, elindult a papi menet díszes ornatásban, minden egyes papnak mellét gyönyörű virágcsokor ékesítette. A menetben elől a feszületet vivő minisztránsok haladtak, ezeket követték Trieber József, Bertalan Balázs, Kállay Lajos papnövédek, Jakab László és Miklós László segédlekkések, Birton István és Szabó Bálint diakonusok, Szakács Antal, Rass Károly ny. paptaná, dr. Balásy Imre esperes, Botár Gáspár plébános, P. Kapisztrán szentferencendi házfőnök, P. Olasz Pacifik vikarius, Kiss János esperes, Kádár József esperes, Török Ferenc esperes, ny. plébános, Gáspár István és Sándor Imre papai kamarások, Balinlh Lajos prépost, ny. főesperes-plébános, a menetet bezárta Vetési Imre, a vasmisését mondó 92 éves pap. A szentélyben meg a papsághoz csatlakozott Kakucs Ferenc esperes, Hadnagy János, Tallyán Miklós és Márton Mózes plébános, P. Kabdebó Lambert ferences atya.

Amikor a papság a gróf Mikek János készítette gyönyörű márvány főoltár körül elhelyezkedett, a jubilans ajkáról messzire hallható erőteljes hangon felszendült a Te Deum, melynek hangjait átvéve, mélyen átérzve énekelte a gyermekesereg és a hívők több ezernyi sokasága. A Te Deum után megkezdődött a jubileumi vasmise. Amikor a 92 éves aggyastán erőteljes hangja betöltötte a nagy templomot, a szemekbe könnyek szöktek és mindenki imádatlalt teit el az isteni Gondviselés iránt. Az evangélium elhangzása után Sándor Imre papai kamarás, ker. főesperes, helyi plébános lépett a szószékre, hogy a gyengélkedő Orbán János esperes helyett elmondja klasszikus tömörségű beszédét a papi hivatás magasztosságáról, hogy reá mutasson arra, hogy a mai napon a transsylvaniai papság szíve itt dobog s ha tevéleg nem is lehetnek itt, de lélekben itt vannak mindnyájan. Majd felolvasta Vorbuchner Adolf püspök meleghangú leiratát és a maga részéről is köszöntötte a jubilans, hogy vasmiséjének elmondása helyéül szülővárosát válaeztotta.

Sándor Imre főesperes beszédének elhangzása után nyomban a jubilans ment a szószékre és az egész templomot betöltő erőteljes hangon megrajzolta pályafutását. Szólott arról, hogy a jegenyei plébánián, ahol papságának jó nagy részét töltötte, két odorheiu elöde ia volt. Megemlékezett arról, hogy az odorheiu Vetési-család püspököt is adott az egyháznak Hunyadi János idejében, Vetési József személyében, aki amellet, hogy kitünő pap, korának nagy dip-

lomátája, nagy államférfia volt. Majd felemlítette, hogy aranymisését a clujmegyei Jegenyén, a gyémántmisését Turdán mondotta el s a vasmiséjének elmondására eljött szülővárosába rokonai közé. Kérte a híveket, hogy imádkozzának érte, hogy életének napja szerencsésen aidozzék le s ő is miséjében szülővárosának híveit fog imádkozni. A vasmisés aggyastán beszéde mély benyomást tett s a szemekben könnyek ragyogtak.

A beszéd után folytatta a szentmisét, majd több száz hívőnek kiosztotta az élet kenyerét s a mise befejezése után megáldotta papszöveteit, megáldotta a nagyszámu rokonságot és a híveket. A templomból kivonulva, a templom előtti téren először Sándor Imre főesperes üdvözölte a jubilans, a kerületi papság nevében. Ez az espereskerület az öreg papokat mindig megbecsülte — ugymond — s most végtelenül boldog, hogy az egyházmegye legidősebb papját köszönheti ezen ritka alkalmából.

Biró Lajos igazgató, az egyházközség egyesületei nevében üdvözölte a jubilans, köszönet mondva neki, hogy a mai szent ténykedésével példát mutatott az otthonnak, a szülőföldnek a szeretetére. A vasmisés áldozópap megköszönte az üdvözlést s ezzel a három óráig tartó jubileumi ünnepség, melynek fáradságait meg sem ezerte, véget ért, hogy örökre szóló emlényképpen megmaradjon az egyházközség történetében és minden hívőnek a szívében.

A jubilans vasmiséjének elmondása alkalmából, a Barkóczy-kert helyiségében a meze-

lent papság s a nagyszámu rokonság részére mintegy 70 terítékű ebédet adott. Az ebédén a jubilans Vetési Imrén kívül a papság köréből résztvettek: András Péter, Balinlh Lajos, dr. Balásy Imre, Botár Gáspár, Birton István, Gáspár István, Hadnagy János, Kakucs Ferenc, Kádár József, Kiss János, P. Kapisztrán, Jakab László, Miklós László, Rass Károly, Sándor Imre, P. Olasz Pacifik, P. Kabdebó Lambert, Bertalan Balázs, Kállay Lajos, Márton Mózes, Török Ferenc, Szabó Bálint, Tallyán Miklós, Frieber József, Szakács Antal. A Vetési-család részéről: Vetési Albert, Vetési Albertné, Vetési Imréné, özv. Vetési Józsefné, Schwarzenberger Imréné sz. Vetési Mária, Schwarzenberger Imre. A Gáspár-család részéről: Gáspár Boldizsár, Gáspár Boldizsárné sz. Tamás Márta, Gáspár Erzsébet, özv. Gáspár Dénesné, özv. Kolláth Lajosné, Gáspár E., Kolláth Emma, Kolláth Gyöngyi, Hecser Kálmán, Hecserné Gáspár Eszti, Gáspár Albert, Gáspár Ferenc, Gáspár Balázsné, Gáspár Ferencné, Gáspár Miklósné, Fehér Imre, Fehér Imréné Gáspár Teréz, özv. Barcsay Sándorné sz. Gáspár I., Barcsay Magda, Gáspár Nóra, Birta József, Birta Józsefné. Továbbá más családokból: Balinlh György, Balinlh József, Kovács József, Kovács Mária, Bonda Árpád, Biró Lajos, Embery Árpád, János Péter, Jénosi Beatrix, Barkóczy Károly, Sárosy Károly, Szabady Tivadar, Szabady Tivadarné, Szabady Márta, dr. Szabó József.

Amint a rokonság és a nagyszámu vendégesereg a szépen felszített asztalnál elhelyezkedett Botár Gáspár turaldi plébános emelkedett szólásra s a jubilans nevében üdvözölte a vendégeket. Ezután Sándor Imre főesperes szólott, újlag is örömeinek adván kifejezést, hogy a jubilans vasmiséjének elmondásával a szülővárosát tisztelte meg. Ezután egymásután hangzottak el a köszöntők, amelyekben mind a jubilans elttették. Köszöntőket mondottak: Embery Árpád, Hecser Kálmán, dr. Balásy Imre, János Péter, Rass Károly, Gáspár István, P. Kapisztrán, dr. Szabady Tivadar. Végül Vetési Imre, a jubilans vasmisés köszönte meg az elhangzott szebbnél-szebb pohárköszöntőket s a jelenlevők harsány éljenzése mellett eltávozott és pihenésre tért s elszóltak a rokonok és a vendégek is, magukkal vive egy szép, egy felelhetőten nap kedves emlékét. B. L.

Nem fedezi a tengeri termés a belföldi szükségletet

A miniszterium jó tanácsainak tulajdonitja a jó búzatermést — a földmívelésügyi miniszter

Bucurestiből jelentik: Sassa földmívelésügyi miniszter nyilatkozott azokról az okokról, amelyek a kormányt arra indították, hogy a tengeri kivitelét betöltse. A miniszter ezeket mondotta:

— A különböző földmívelési igazgatóság-

goktól beérkezett hír szerint a szárazság különösen a régi királyságban és Basarabiában éreztette hatását a tengeri mennyiségére és nem várhatunk arra, hogy ezek a kilátások esetleg feljavulnak Evi 280—300 ezer vagont tesz ki a belföldi fogyasztás, amihez még cca 20 ezer vagon magzükséglet járul.

A termés az évi szükséglet alatt marad.

A régi királyság tartalékai kimerültek és ezért indítványoztam és a kormány elfogadta a tengeri kivitelének betöltését. Az inséges megyék ellátásának biztosítása végett Negurá, szövetekezeti miniszter megbízást kapott, hogy a termésfelesleggel bíró megyékben vásároljon. Sajnálatos, hogy míg

más években félmillió vagon az ország évi termése

és ez legalább 100 ezer vagon kivitelét teszi lehetővé, az idén várákozások alul maradt.

— Kárpótolva vagyunk egy minőségileg és mennyiségileg kitünő búzatermeléssel. Azt tapasztaltuk, hogy azok a mezőgazdák, akik a miniszterium tanácsa szerint művelték a földet, a szárazság és egyéb mostoha viszonyok dacára is jó aratáshoz jutottak. Ebből gazdáinknak le kell vonni a tanulságot.

EZERÖTSZÁZ GAZDAG AMERIKAI KIRÁNDULÓ ERKEZIK ROMÁNIÁBA. Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön reggel a „Roma” nevű oceanjáról hajón 1500 amerikai gazdag utas érkezik Constantaba. Kirándulásokot fognak tenni Bucurestibe, a Prahova völgyébe s román tengerparton.

Ujdonság!

Dr. Scheffer János:

A SZERZETESI ÉLET

KATEKIZMUSA

Rövid és könnyen érthető vezérkönyv a szerzetesjelöltek és újoncok, a fogalmazók, a szerzetes-előjárók és lelki vezetőik számára mindarról, amit a szerzetesi élet egészéről tudniok kell.

Az Egyházi Törvénykönyv összes szerzetesi kánonait és a legújabb rendelkezéseket is feldolgozza a szerző. Biztos utmutatást és irányítást ad a szerzetesi élet minden kérdésében: jogi, erkölcsi, aszkétikus és kormányzati szempontból. Ezzel nemcsak a magyar nyelvű. Bevezető és utmutatója könnyen eligazít használatában.

Ara: 140 Lei és portó.

Megrendelhető könyosztályunknál.

Kormányválság Jugoszláviában

A szerb Szent Szinódus kiközösítő határozata kilenc minisztere névze alkotmányos lehetlenséget idézett elő.

Belgrádból jelentik: A szerb Szent Szinódus állásfoglalása Jugoszláviában kormányválságot idézett elő. Az alkotmány egyik pontja ugyanis kimondja, hogy a kormány tagjainak egy bevezetett vallásfelekezethez kell tartozniuk. Az egyház kiközösítése folytán a kilenc miniszter nem tartozik többé az ortodox egyház kötelekébe és hűségnyilatkozatuk és esküjük nem köti őket többé egyházi szempontból a királyhoz és az ország alkotmányához. A Szent Szinódus határozata tehát kormányválságot idézett elő, mivel az egyház szempontjából a miniszterelnök és nyolc társa nem végezheti többé miniszteri teendőit.

Közeledés állt be az angol és olasz felfogás között a spanyol benemavatkozás kérdésében

Angol-olasz közeledés a láthatáron

Rómából jelentik: A „Giornale d'Italia”-ban Gayda főszerkesztő a benemavatkozási bizottság munkájával foglalkozva, meglepéssel emlékszik meg az angol kormány magatartásáról a benemavatkozási bizottságban.

Olaszország — írja a főszerkesztő — teljes egészében hajlandó elfogadni az angol tervezetet.

A „Lavoro Fascista” megállapítja, hogy Róma és Berlin is elfogadja az angol tervet, ha a kérdést, illetve az egyes pontokat az eredeti sorrendben tárgyalják le.

Londoni jelentés szerint Chamberlain angol miniszterelnök kedd délután másfélórás bizalmas megbeszélést folytatott Grandi olasz nagykövettel. Ezen a megbeszélésen kiszivárgott hírek szerint nemcsak a benemavatkozási politikával foglalkoztak, hanem az új angol-olasz közeledés lehetőségéről is tárgyaltak.

SIKEREI vannak
mert
SZERENCSES?

Nem, — sikerei vannak, mert intelligens és tehetséges, mert megértette a rendkívüli idők szavát, amikor a létért folytatott harc óriási erőfeszítést igényel, amikor azé a siker, aki meg tudja előzni a többieket.

Igen, ez a titka. És most, amikor már „beérkezett”, ugyanaz maradt: energikus, határozott, gyors. Vessen egy pillantást reá: hogyan veszi át a jelentéseket, hogyan ad utasításokat

hogyan intéz fontos üzleteket. Jelenlétét mindenütt érezni és ezt anélkül, hogy elmozdulna helyéről, idővesztés nélkül. Telefon útján.

Ezen kicsiny készülék segítségével néhány perc alatt elintézi sürgős és fontos ügyeket, személyesen vezeti és ellenőrzi egy hatalmas vállalat bonyolult gépezetét, a lehető legkényelmesebben, anélkül, hogy akárcsak elhagyná kényelmes karosszékét!

TELEFON — a leggyorsabb, legkényelmesebb, legbiztosabb közlekedési eszköz!

Döntő harcot akarnak kicsikarni Madrid környékén a nemzeti csapatok

Jóltervezett átkaró mozdulattal menete ne a főváros felé. E akarták tenni láb a ó. Liano tábornok, a nemzetiek egyik vezérparancsnokát

Gibraltárból jelentik: Sevillából érkezett jelentés szerint messzeszétágazó összeesküvést leplezték le. Az összeesküvésnek az volt a célja, hogy Liano tábornokot eltegyék láb alól. A összeesküvők között volt három baloldali orvos, akik a nemzetiek szolgálatában állottak.

Madridból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok Madridtól keletre elkezdett küzdelmet vívnak a vörös köztársasági védőcsapatokkal. A harc során sikerült áttörniök a vörös védőcsapatok vonalának egyes részeit Madridtól keletre. Albarracinnél a heves, nehéz terepen 60 kilométert vonultak előre a győzelem útján a spanyol nemzeti csapatok.

A nemzetiek Villanueva del Canadanál is heves támadásokat intéztek a vörös csapatok ellen. A harcok szünet nélkül tovább tartanak.

A Madrid körül most fellángolt harcok arra mutatnak, hogy a nemzeti csapatok döntő győzelmet akarnak kicsikarni a főváros birtokba vételére. Ezt a törekvést bizonyítja az az átkaroló mozdulatok is, melyeket az utóbbi napokban a nemzeti csapatok a madridi arcvonalon végeztek.

MADRID NYUGATI HATÁRÁN IS HEVES HARCOK DÜLNÉK — HARMANEGYEDR AZ ELESETTEK SZÁMA.

Londonból jelentik: Rádiójelentés szerint a nemzeti csapatok Madrid nyugati vonalán heves harcokat vívtak a köztársasági vörös csapatokkal. A vörös csapatok veszteségei igen jelentékenyek. A nemzetiek 110 köztársasági repülőgépet, 50 tankot pusztítottak el és 20

géppuskát zsákmányoltak. A küzdelemben 30 ezer ember esett el.

Madridból jelentik: Madrid ostrománál a gránátok egyrésze a város központjában esett le. A bombázás következtében okozott kár nagyságáról még nincsenek pontos jelentések.

Párizsból jelentik: A valenciai kormány látja, hogy a benemavatkozási bizottság erőltetnek bizonyul a spanyol kérdésben s hogy Szovjet-Oroszországot és Franciaországot is teljesen leköti a kínai-japán viszály ügye és így tőlük sem várhat segítséget. Egyébként jelenleg Párizsban tartózkodik Aguirre baszk köztársasági elnök és Latorre baszk miniszter, hogy pénzügyi segítséget kérjenek a valenciai kormány részére.

Minden cukorbetegnek fontos!

A cukorbeteg kószija

Gazdag menü- és konyhareceptgyűjtemények.

Irtta Dr. Horvai Lajos orvos.

II. kiadás. Ára 95 lei.

Kapható könyvosztályunknál.

Rubletzky Géza műtermében

Bucuresti, július hó.

Nyár eleje óta nem jártam Rubletzky mesternek, a kitűnő szobrásznak a műtermében. Nagy munkában volt akkor.

— *Kidültásra készülök, — mondotta. — Összel a Fundatia Dalles termében vagy az Ateneuban akarom megrendezni önálló tárlatomat. Néhány olyan sorozatot akarok bevégezni addig, amelyek igazán a lelkemből valók.*

A műterem készülő szobrokkal volt tele. Vigyázni kellett, nehogy az ember ledöntsön valamit. Óvatosan mozgottunk az állványok és rögtönzött talapatok között, amelyeken nedves ruhával letakarva, félig még nyers agyagtömegként szunnyadtak az anyaghoz bélyezős tehetetlenségében a mester életrehívandó alakjai. Rubletzky Géza egymás után leplezte le őket. Női aktok, képmások, kis lovasszobrok, pompás mozdulattanulmányok, egy királyszobor, ismert politikusok vagy pénzelőkelőségek domborművi arcképei, gyermekfejek s gyakran visszatérő mozzanatként az anya gyermekével.

— *Ez, — mondotta a művész, — különösen érdekelt most. Az anya. Kimeríthetetlen tárgy. Eszme, jelkép, érzés, mozdulat, vonal és tömegharmónia, — minden belejár egy anyaszoborba. Hőskölteményt lehetne mintázni az anyaságról. Társadalomtudományi és népegészségügyi tanulmányt. Világtörténeti mozzanatmegrögzítéseket; korképet. És mindenképp a szeretetet, a termékenységet. És az életet, a jövőt, a boldogságot. Nem is szólva a tisztán szobrászati feladatokról, amelyek megoldására nagyszerű tér nyílik egy ilyen anyaszoborban. Okvetlenül elkészülök vele őszire.*

Az anyaszobrokon láthatólag sok kedvvel és lendülettel dolgozott a mester; ezek között alig maradt egy is vázlati állapotban. De a női aktok egész sora befejezetlen.

— *Mi ennek az oka? — kérdeztem.*

Elmosolyodott.

— *Baj van a modellekkel. Ez itt például egy előkelő fiatal leány aktja. Szívességből ült nekem még március elején, de aztán elúnta s kimaradt, pedig még két ülésre okvetlenül szükségem lett volna... Ez a félig kész álló akt pedig egy úriasszony, aki meglepetést akart vele csinálni az urának, később azonban mást gondolt s nem jött többé... De a fizetett modellek is elég megbízhatatlanok. Szó nélkül faképnél hagyják az embert...*

De más kifejezési formakeresések is sűrűn maradtak vázlatosan ebben a reprezentatív kiállításra készülő műteremben, amelyben egymás mellé zsúfolódtak a mester boldog alkotóóráinak termései művészi elvetélésekkel s a szépet és kifejezhetetlent egyénien és makaacsul kutató akarat nyomaival. Itt-ott a munkaévad utójának elernyedéseit észlelte az ember, amelyeket a mester lelkes önbuzdító szavai takartak. Sivár, kenyérkereső munka jelei is szembe-

tűntek: egy-egy érdektelen arc pompásan megmintázva, politikai előkelőségek hízalgömbös homlokú tartásban és főúri amazonok lovagülésben, karesú versenyparipákon... A női lovasszobor-mintázásban úgy látszik specializálta magát Rubletzky, ez a román főúri körökben nagyon kedvelt és megbecsült magyar szobrász. Égyre-másra gyártotta a lovagló amazonokat, ami nem utolsó művészi feladat, hiszen alig van szobrász, akit ne izgatott volna még és ne sodort volna néha tragikus útvesztőkbe a lovasszobor álma. De lóból is megárt a sok és én úgy vettem észre e nyáreleji látogatásom alkalmával, hogy Rubletzky Gézát hangulati posványba vitték a folytonos létfenntartási megalkuvások, s az igazán kedvére való feladatok és a valóban mélyreható friss benyomások hiánya.

Egy közvetlen percében meg is mondta:

— *Ilyenkor már lanyhul az ember. Vidékre kellene utazni, új embereket, más dolgokat látni. Felüldülni. Fiatalos lendületre kapni.*

És átéreztem a művészet keserűségét: A kenyérhezkööttséget, a hangulatkeresés, a munkakedvfelidőzés önmérsztő küzdeléseit, amelyekért egy-egy fáradt időszakban fájdalmasan ritkán kárpótol a drága lobogvaégés, a megtalált termékeny órák öröme.

S kicsit aggódtam a mester őszi tárlatáért.

De aztán, két hét múlva zárva találtam műterme ajtaját. Elulazott, mondták a háziak, Florescu tábornok birtokára, ahová nemes mecénásai meghívták aratást nézni, napsütésben fürödni, nyárnak örülni.

A napokban került megint vissza. Barnára égve, frissen, sugárzó munkaerőben.

— *Gyönyörű volt, — lelkesedett. — Kint voltam a Florescu és Cantacuzino-birtokokon és végigtanulmányoztam az aratást. Oh, nem a géppel-aratást, azt éppen csak hogy megnéztem egyszer. De nem érdekelt. Hanem ahol sarlóval vágják a búzát, az gyönyörű. Micsoda pompás, évezredek gyakorlásban érett mozdulatok! A munkának, az erőfeszítésnek, a megpihenésnek mily remek vonalai. Pár száz ceruzaváslatot készítettem és egyetlen munkalámban több mint egy tucat szobrot mintáztam meg. Nézzel — és egy csupa-mozgás és elevenség szoborcsoportha mutatott. — Ez itt a képekötő leány abban a pillanatban, amint egy marok búzaszórat kettéválaszt, hogy aztán olyan hosszú kőtest bogozzon belőle, ami körül fogja a kévét. Tökéletesen kerek, kidolgozott mozdulatok ezek,*

* Aranyérménél és bédugulásnál, valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

bámulni és tanulmányozni kell s addig nem szabad hozzáfogni a mintázáshoz, amíg az ember maga is meg nem tanulta valamennyire, hogy minden egyes pillanatnyi mozdulatrés értelmét, célját megismerje. Vagy itt egy asszony, amint szoknyája alsó szegélyét homlokához emelve letörli vele a verítékét. Vagy itt egy sarlójával munkabagorlyedő férfi, amott pedig a kéve könnyed továbblendítése... egész tudomány ez, amire eddig nem terelődött még reá a figyelmem, talán azért, mert nem igen jártam olyan vidéken, ahol sarlóval aratnak... Szinte fájdalmas aggodalom fog el, hogy a gép lassan kiirtja a sarlóval-aratást s ezzel kivésznek ezek a szép, ősi mozdulatok, amelyek látán az embernek bibliai hangulatai támadnak s felvillannak és megmagyarázódnak előtte a művészettörténelem kezdő korszakai a primitív képzőművészet termékeivel.

Kifogyhatatlan volt Rubletzky mester a falusi élet, a paraszvilág s a szépséges aratómunka dícséretében.

— *Minden motívum itt. Az ember találta tárgyat, munkát, ha száz keze volna is. És szinte nevelésnek érzem most a városi élet sovány benyomásaira korlátozott szobrászt, aki hol erre, hol arra ficamított aktok megmintázásával kinlódik és magát marcangolva igyekszik eredeti tartásokat bedlítani, mikor kint a mezőn évezredek óta megvannak a szentségtől nemes, tiszta, megállapodott, tökéletes, ezernyi változatú mozdulatok, amelyek mind mintázóaggyra érdemesek... Most arra gondolok, mily gyönyörű feladat volna szobrokhá rögzített mozdulatokban bemutatni az embert a cserépkorsóból szomját csillapító sarlós földmunkástól, akit, íme itt ábrázolok, a királyi palástban marsallbottal kezében lován ülő uralkodóig, akinek szobrát, íme, nemrégiben fejeztem be — vagy pedig a szent egyszerűséggel orsóját pergető fonóasszonytól, aki, nézze, itt ül agyagban, a vendégfogadás kifinomult, de mégis természetes tartásában álló társasági hölgyig, aki itt márványba vésve látható...*

A művészi feladatok nagyszerű távlati nyílhatnak meg a természet éltel televényén megihletett, megtermékenyült művész lelkes. Kék szemű előtt; csupa ötlelt és munkavágy az egész ember. Most már hiszem, hogy könnyeden és boldogan összehozza őszi tárlatának anyagát.

(j. b.)

Táblázat szerint állapítják meg az eladott ingatlan értékét

Az ingatlanátruházási illeték burkolt emelése. — Nem vált be a bérérték szerinti illetékezés

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium megállapította, hogy a kincstár az ingatlanátruházások, eladások, ajándékozások alkalmával nagy károsodás érte, mert a felek a szerződésbe a tényleges értéknél, vagy vételárnál lényegesen kisebb összegeket írtak be és ezután fizették az előírt 7 százalékos átruházási illetéket. Azért az ingatlan értékének megállapításánál volt egy alsó határ, amennyiben a kincstár például a házak minimális értékének az adóhivatalban bejelentett házbér tízezeresét vette fel. A pénzügyminiszter azonban feltételezi, hogy még így is túlságosan alacsony kulcs szerint szabták meg az átruházási illetéket és ezért elrendelte, hogy a jövőben az ingatlanértéket a vidéken a mezőgazdasági hatóságok becslése, a városokban pedig a mérnöki hivatal által összeállított becslési táblázatok alapján vegyék és ezen érték után kell ezentúl a 7 százalékos illetéket megfizetni. Még nem lehet tudni, hogy a hivatalos becsérték sok esetekben az új rendelet gyakorlati követke-

ménye az átruházási illetéknek a felemelése lesz. Előrelátható, hogy a hivatalos közegek a becsértéket igyekeznek majd minél magasabban megállapítani.

AKTUÁLIS KÖNYV!

A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Akarja életét meghosszabbítani?
Akar ön valóban egészséges lenni?
Ha igen, úgy napfürdőzzön, de helyesen!

Vásárolja meg:

Buesányi Gyula dr
egészségügyi tanácsos most
megjelent nagyszerű művét.
Ára csak 95 leí.

Kapható a Magyar Lapok könyvosztályában

XI. PIUS PAPA koronázása ezidél évfordulója alkalmából ez a gyönyörű könyv jelent meg

Kállay Miklós:

A pápa és a Vatikán

A pompás könyv egy szakavatott író tolla mellett 100 gyönyörű képpel mutatja be Szent Péter mai utódját a leghatalmasabb koncepciójú pápák egyikét. Megmutatja őt a vatikáni szertartások káprázatos pompájában, a zarándokok százezreinek hódolatától övezve. Meg mutatja államférfiul bölcsességében és legmeghittebb és legteljesebb nemes emberrel voltában. Íme néhány fejezete a könyvnek: Diadaloslop és a pápa! szék.

A lombard városok a Vatikán tróniájáért Ratti bíbornok megválasztása.

A Conclave és XI. Pius választása.

A pápa fejedelme.

Hogy tölti a Pápa egy napját, stb., stb.

A könyv ára 264 leí és portó.

Megrendelhető lapunk könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 30 P, fél évre 15 P, negyedévre 12 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cíuj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cíuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönöz meg és nem adunk vissza.
Csekk válaszbelételek magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Több helyen, főleg északon és keleten záporosó, zivatar. A hőmérséklet emelkedik.

Itéletidő Odorheiu vármegyében. Odorheiu. Saját tudósítónktól. Odorheiu vármegye fölött július 25-én, este tíz óra tájban hatalmas vihar, valóságos itéletidő vonult végig. A lecsapó villámok egymást érték, a villamos vezetékek megromogódtak úgy, hogy a vármegye széki városának nagy része sötétségben maradt. A vihar a sötétben sok fának hatalmas ágát törte le. Még a legöregebb emberek sem emlékeznek ilyen itéletidőre.

RÁKADTAK A SZERENCSETLENÜL JÁRT NÉMET HIMALAYA-EXPEDÍCIÓ OT HALOTTJÁRA. Münchenből jelentik: Megemlékeztünk arról, hogy egy német Himalaya-expedíció hét tagja és kilenc poggyászvivője június 15-én nyomtalanul eltűnt. Most a német Himalaya-bizottság közli, hogy a Nangaparbak vidékére kiküldött expedíció a négyesszámú vonalon szerencsétlenül járt hegymászók közül ötnek a holttestét megtalálta. A szerencsétlenül járt expedíció még két résztvevőjét és 9 poggyászvivőjét nem sikerült megtalálni. Eddig a négyesszámú vonalat teljesen biztonságos tekintették, mert ezen a helyen még sohasem fordultak elő levinomások. Megállapították, hogy az expedíció szerencsétlenségét nem okozhatta más, mint a Rakiot-Peak nevű előhegység oldaláról leszakadó víztömegek, amelyek magukkal sodorták a hegységet borító havat és az így keletkezett hólavina sodorta magával az expedíció tagjait. Megállapították, hogy a szerencsétlenség a június 15-re virradó éjszaka éjfél után pár percre következett be, ugyanis az expedíció megtalált tagjainak zseborája ezt az időpontot mutatja.

VÁLTOZÁSOK A CIUCMEGYEI SEGÉDLELKESZÉK ÉS FERENCSEK KÖRÉBEN. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Szabó Bálint mercurea-ciuci segédlelkész a püspöki főhatóság Sf.-Gheorghe városba helyezte át és helyébe György Árpád segédlelkészt helyezte. Labud Antal gheorgheni segédlelkészt Tg.-Muresre helyezték át, helyébe Csiby István volt turiai segédlelkész került. Ambrus Zoltán volt cárjai segédlelkész Turdára került, míg Várhelyi István sánmártoni segédlelkészt Diträuba helyezték át. Minier Albert újmisési Plaesii de jos községben kezd meg kápláni működését. A sumuleui Szent Ferencrérdi zárdából P. Ráduly Kolozs vikáriust Sibiuba, P. Hajdu Leánder tanárt Radnára helyezték át.

* **Olcso árusítás a London kötődében, Oradea.**

Szigoruan megbüntette a miniszter a panamázó tisztviselőket. Bucuresti. Saját tud. A közoktatásügyi miniszter Moldva összes vezető tanfelügyelőségi tisztviselőit, élükön Motassal, a népiszkolai oktatás vezérinspektorával, súlyos fegyelmi büntetésben részesítette, mert az ellenük indított vizsgálat során kiderült, hogy a tantestület tagjainak áthelyezésénél szabálytalanságokat követtek el. Az eljárás egy mellőzött tanerő feljelentésére indult meg, aki feljelentésben közölte, hogy a tanfelügyelők pénzért végzik az áthelyezéseket. Az inspektorokat és revizorokat, számszerint mintegy 15-öt, áthelyezéssel, a katedrara való visszahívással és fizetés letiltással büntette a miniszter.

* **Mint 13 éves tanuló borszasztó sokat szenvedtem fejmegehülésben.** Meglepő gyorsan eegített a Togat. Sikeresen gyógyította édesatyám rheumatikus fájdalmait is. A Togat letta nálunk nélkülözhetetlenné vált.

LEFEJEZETT HÁROM EMBERT A GYAKORLATOZÓ KATONAI REPÜLŐGÉP.

Kopenhágából jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a német határmenti Schleswigben. Egy katonai osztag az országútmenti árokban földre vetette magát, hogy az ebben a pillanatban bombázást színlelő katonai repülőgép elől fedezéket keressen. Ugyanekkor motorkerékpárján az országúton haladt Petersen Gerhard mechanikus fiatal menyasszonyával. Eddig fel nem derített okból a száguldó repülőgép túlságosan közel került a talajhoz, nekirohant a katonacsoporthoz, harmincegy katonát megsebesített és földet érve felrobbant. A zuhanásnál a repülőgép váza szinte lefejezte Petersent, menyasszonyát és az egyik katonát. Mind a hárman szörnyethaltak.

Primicia. Timisoara. Saját tud. Ünnepeles keretek között mondotta vasárnap Franzen Károly újmisési pap a második kerületi monumentális plébániatemplomban első szentmiséjét. Franzen Károlyt, aki Timisoaráról származott el, Fiedler István megyéspüspök július 18-án szentelte pappá a satumarei püspöki kápolnában. Egyébként a satumarei egyházmegyei papság tagjává lett és Seinin hitoktató. Első szentmiséjét szülei, rokonai s a második kerületi plébánia nagyszámú híveinek jelenlétében mutatta be. Az újmisési édesatyja, id. Franzen Károly tekintélyes és közbecsülésben álló iparos, az ipari munkaadók szindikátusa kebelében működő asztalos-szakcsoport ügyvezető elnöke, egyébként a második kerületi hitközség vezetőségi tagja. Az újmisési szülein és hugán kívül megjelent a primicián Franzen Károly nyolcvanhat éves nagynyja is, a Franzen és a Schell (Medves) család tagjaival. A hitközségi tanács testületileg jött el Fehér Kristóf dr nyugalmazott táblai elnökkel, hitközségi díszelnökkel, az ipari szindikátusa deputációt küldött. Az újmisést a plébániatemplomban bucsuztatták szüleitől. Processzióban mentek érte a plébániatemplomra, ahol a hitközség nevében Meiszner Vilmos gyógyszerész üdvözölte az újmisést és kihangsúlyozta, hogy különösen ma fontos, hogy a népek minél több lelkes, állhatatos, példaadó papja legyen. Bucsuztatta aztán a szüleitől. Az újmisési szép beszédben köszönte meg az üdvözlést és köszönetet mondott szüleinek és tanárainak. Miután szülei megáldották, menetben átkísérték a templomba, ahol első szentmiséjét tartotta. A manuduktori tisztelet Fodor József hittanár, az egyházmegyei katolikus magyar ifjúság papja töltötte be, az aszesszenciában résztvettek a Rech K. Géza apátplébános helyettesítő Haubenreich József káplán, Capdebo Lajos sátmaregyházmegyei újmisési, Niedermayer Győző káplán, Kollinek Béla irtalmasrendi jelöltkelestere és Virág Dezső banati illetőségű oradeai teológus. A templomi ének- és zenekar Wittmann Pál karnagy vezetésével Demény E-dur miséjét adta elő. Fodor József hittanár mondotta az ünnepi beszédet. A primiciáns végül áldást osztott.

GRPKOGSI ÉS SZEKER KARAMBOLJA AZ ORSZÁGUTON. Targu-Mures. Saját tud. Igen súlyos kimenetelű baleset történt a Reghin—Glajenic közötti megyei úton. Bálint János gazda több gazdatársával Reghinből hazafelé tartott kétlovas szekerevel. A gazda szekere előtt két autóbussz keresztezte egymást és olyan porfelhőt vertek fel, hogy Bálint nem vette észre a vele szembe jövő harmadik autót, amelyet Cotta Nicolae vezetett. A szekér és a gépkocsi összeütközött és a lovak a helyszínen kimultak. A szekéren ülők közül Dán Miklós súlyosan megsérült, de a többiek is valamennyien megsebesültek.

* **Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** Az oradeai Szent József fiúnevelő intézet felvesz elemi. Goidu liceum román s magyar tagozatára és kereskedelmi liceumba járó rendezett bentlakó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, gondos felügyelet, naponként többszöri egyéni és csoportos korrepetálás, igen jó ellátás és állandó orvosi felügyelet. A hely biztosítása céljából tanácsos a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József fiúnevelő intézet igazgatósága. Oradea, Str. Brătianu 7.

TÁRSASÍ SZEMELÁTTÁRA BELEFULT EGY FIATAL GAZDALKODÓ A MURESBE. Targu-Mures. Saját tud. A nagy hőségben a muresvölgyi falvak lakói a folyó habjaiban keresnek enyhülést. Tílea községből a napokban mintegy 25 tagú társaság ment a Muresbe fürdőzni. A fürdőzők egyszerre megdöbbenve vették észre, hogy Ilyés János 26 éves „Borza”-tanyabeli lakost elkapta az egyik örvény és a víz alá merült. Segítségére siettek, de már csak holttestét tudták kimenteni.

Nem táncolok többet!

Rosszul tét — fej-és hátfájások
főnkreteszik legszebb perceit!
Ha most bevenne egy pyramidon-
tablettát, visszanyerné jóhangulatát.

Pyramidon

TABLETTA

Figyeljen a „Bayer”-keresztre,
amely megvédi az utazatóktól!

Zürichi zárlat. Párizs 16.31 fél, London 21.68 fél, Newyork 435.62, Brüsszel 73.32 fél, Milánó 22.90 fél, Amszterdam 240.45, Berlin 175.20, Bécs — schilling 82.55, Prága 15.18, Varsó 82.70, Belgrad 10, Bucuresti 325.

KEGYETLEN RABLÓTÁMADÁS ALDOZATA LETT EGY ELŐKELŐ TÁRSASÁGBELI HÖLGY Bucuresti. Saját tud. A Bucuresti előkelő társaság egy idős hölgytagja rablótámadás áldozata lett. Mária Gradisteanu asszony, a Str. Li-rei utca egy blokkházában lakik most nyáron, egyedül, mert a család többi tagjai nyaralni vannak.

Tegnap délután a ház kapusa álkulccsal behatolt a lakásba s megtámadta a délutáni álmából éppen felébredt uriaszonyt. Néhány öklöccsapással földre sujtotta, aztán bevonszolta a hálószobába, ahol egy ércorsóval addig verte a fejét, amíg vértócsában, ájultan nem maradt a parketten. A kapus azt hívtán, hogy áldozata meghalt, hamarjában magához vett 120 leit, amit az asztalon talált, egy töltőtollat és néhány apróbb értékű tárgyat, aztán visszament a kapuslakásba, ahol megmosdott, a véres ruháját az ágy mögé, a lopott holmit pedig a lepedő alá rejtette, s aztán lefeküdt aludni, azzal a szándékkal, hogy éjjel nyugodtan kirohassa az uriaszonyt, akiről úgy tudta, hogy 30.000 leije van otthon.

Gradisteanuné azonban magához tért, az előszoba ajtóhoz vonzolta magát s ott dörmögőzni kezdett. Az egyik lakó lett figyelmes a dörmögésre és segítségére sietett.

Az idős hölgy el tudta mondani, hogy Jon, a kapus támadott rá, mire a rendőrség letartóztatta őt. Podaru Jonnak hívják, 24 éves braillai származású legény. Bevallotta, hogy meg akarta ölni Gradisteanunét.

SZORUL A HUOK AZ ALAPTALANUL VÁDASKODÓ FELJELENTŐK NYAKA KÖRÜL. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Bányász Sándor suseni tekintélyes földbirtokos, községi pénztárnok, volt közbirtokossági elnök vaskézrel és a legteljesebb becsületességgel szolgálta a közérdeket, ami több, zavarosan halászó lakosnak nem tetszett. El is határozta, hogy lehetetlenné teszük. Több feljelentést adtak be ellene, hogy nemzetgyalázó kijelentéseket tett, szidta a kormányt, általában államellenesen viselkedik. A feljelentők, illetve a vád terhelő tanui minden esetben Szöcs József és Elek Imre gazdálkodók voltak. Ez a két ember hatósági erdőri állásra pályázott, azonban Bányász közbirtokossági elnöki minőségében ellene volt a kinevezésnek s így az meg sem történhetett. Bosszúból meg is támadták egyszer Bányászt és úgy elverték, hogy sérülései negyven napon túl gyógyultak. Ezzel azonban még nem elégedtek meg, hanem amikor tudomást szereztek arról, hogy Bányász bűnvádi feljelentést tett ellenük: ismételtén megvádolták nemzetgyalázás miatt. A törvényszék Corduban és dr Ardelean szüneti tanácsa kedden tárgyalta az ügyet. A két, tanuként kihallgatott gazdálkodó olyan ellenmondásokba keveredett, hogy a törvényszék elrendelte a helyszíni kiszállást, amelyet csütörtökön ejtenek meg. Minden valószínűség szerint felmentéssel végződik Bányász ügye és az alaptalanul vádaskodók elveszik méltó büntetésüket.

SELYEMHARISNYA ÉS VANILIA AZ OLAJOS BÖDÖNBEN. Bucuresti. Saj. tud. A baia marei rendőrség letartóztatta Haam Moskovits nevű fiatalembert, aki 20 literes olajbödönben, amelyben azonban csak legfelül volt külön rekeszben egy liternyi olaj, tiszta selyemharisnyát és vaniliát akart átcsempészni a határon, mintegy 50 ezer lei értékben. A fiatalember satumarei, baia marei és maramuresi zsidókkal van összekötésben, akik egész csempészbandát képeznek.

Rövidesen megkezdik az új vízműtelep építését Targu-Muresen. Saját tud. Évtizedes terve volt a város mindenkori vezetőségének, hogy a városi vízművek vizszolgáltatását a város megnövekedett létszámának megfelelően kibővítsék. Most a belügyminiszter végre jóváhagyta a vízművek átépítésének, illetve kibővítésének a tervét. A tervek szerint az új víztelep közelebb kerül a városhoz és megépítése 18–20 millióba kerül. Ezt az összeget a város vezetősége már kölcsön is vette a postatakaréktól. Az építkezésekkel csak két év alatt lesznek késznek, úgy hogy csak 1939-ben adhatják át az új víztelepet rendeltetésének. Az építkezési munkálatokat a belügyminiszter jóváhagyásával a város házi-kezelésben fogja elvégeztetni Stan Vid. Ighin főszakértő irányításával. Targu-Mures lakosságának most már minden reménye meg lehet arra, hogy az oly sok panaszt kiváltott vízműzériák két év múlva megszűnnek.

ELFOGTÁK A HÁLÓKOCSIK FOSZTOGATÓIT. Bucuresti. Saját tud. A rendőrségnek hosszas lesbenállás után sikerült letartóztatnia egy fosztogató bandát, amely a hálókocsik utasait rabolta ki, különösen Brasov és Bucuresti között. A fosztogatók úgy működtek, hogy éjjel a robogó vonatok hálókocsiaablakaihoz tornázták magukat kívül s a nyitott ablakokon benyulva, kiszédtek az alvó utasok bórondjeit. A rendőrség sokáig nem jött reá erre a módszerre, míg végre tegnap Timisul de Susnál tettenérték az egyik tolvajt, Jon Grigoriut, aki kiadta két másik társát is, kik szintén a vonaton rejtőzködtek. Bevallották, hogy eddig mintegy harminc hálókocsifosztogatást követtek el.

Ciuc megyei rövid hírek. Saját tud. Condea Gavril bicaz-ardelani lakos lelővéssel fenyegette meg Cojocaru Teodor gazdatársát, mikor vitás birtoktestükön kerítést akart húzni. Életveszélyes fenyegetés miatt háromhavi elzárásra és háromezer lei pénzbüntetésre ítélték. — Koncsag Dénes gheorgheni gépkocsivezető Voşlobeni közlekedési úthas volt Valea-Stramba községbe. A meg nem engedett sebességgel hajtó Koncsag elgázolta Bokor György valea-strambai gazdát és súlyos sérüléseivel az utcán hagyta. Az ügyészség vádiratot adott ki súlyos testi sérülés miatt. — Balogh István 12 és Szabó Ferenc 15 éves santimbrui gyermekek az Olt partján játszadoztak. Az egyik bokor tövében rozsdás pisztolyra akadtak. Addig játszadoztak vele, míg a revolver elsült és súlyosan megsebesítette Szabó Ferencet. Kórházban ápolják. — Petre Bucioaga 29 és Portik János 31 éves, előbb onesti (baca megyei), utóbb ditraui lakos, a Compagnie Européenne des Bois uzui fakitermelő cégnél dolgoztak. Kiszelnik üzemvezető hivatalában éppen fizetésükre vártak, mikor meglátták a falon egy vadászfegyvert. Bucioaga levette a töltött fegyvert, amely elsült és szíven találta Portikot. Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés miatt eljárást indított Bucioaga, Kiszelnik üzemvezető ellen. — Bogos Balázs rumoasai gazdát felkereste a Gál Ignácféle vendéglőben György József santimbrui gazda és kétezer lei kölcsön pénz megadását kérte. Bogos nem fizetett, sőt tettleg bántalmazta Györgyöt, aki erre bicskát ragadott és úgy megszurta adósát, hogy még a helyszínen kiszenvedett. Erre a gyilkos Györgyöt tamadták meg a vendégek és úgy elverték, hogy a kórházban élet-halál között lebeg. — Kurea György baca megyei munkást, aki Perle Ignác lunca de josii fakeskedőnél volt alkalmazásban, kommunista kijelentései miatt letartóztatták és eljárást indítottak ellene. — A gheorgheni Darvas fakitermelő cég anyagterületén halálos szerencsétlenség történt. Wiesel Mayer maramuresi illetőségű 17 éves munkást maga alá temette egy beomló deszkarakás. Nem sikerült megmenteni az életnek, a szerencsétlen fiatal munkás a kórházban kiszenvedett. — Ferencz Gergely remetei gazdálkodó az erdőből hazafelé jövet, fej szélén agyonvágta Balázs Gergely régi haragosát. — Kémenes Balázs gheorgheni gépkocsivezető Szénp Gergely voşlobeni gazdálkodó csúrában benzint akart tölteni egy edénybe. Miután a sötétben nem látott jól, a benzinhornlához közel tette a petroleumlámpát, amelytől tüzet fogott, a benzint felrobbant. A tűz átterjedt a csúrra is, csak nagy fáradsággal tudta a lakosság eloltani.

Sacharincsempészésért hatheti elzárásra és 126 ezer pengő bírságra ítélték Budapesten egy oradeai villanyszerelőt. Budapestről jelentik: Junius 30-án a pénzügyőrök a budapesti keleti pályaudvar egyik harmadosztályú fülkéből leszállítottak Ganzl Berliner Márton oradeai villanyszerelőt, aki 24 kilo sacharint akart átcsempészni. A villanyszerelőt letartóztatták és ma bíróság elé állították. Védekezésében azt adta elő, hogy tényleg becsempészte a sacharint Ausztriából Magyarországra, de nem ott akarta azt értékesíteni, hanem Romániába akarta vinni. A törvényszék Ganzl Berlinert jövedék kihágás címén 6 heti elzárásra és 126.720 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet szerint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén 100 pengőnként 1 napi fogházra változtatható át és a pénzbüntetés átvaltoztatásának maximális időtartama két év lehet. Az ítélet jogerőssé vált.

HÜTLLEN VAGYONKEZELÉS MIATT VÁD ALÁ HELYEZTEK EGY FELSZÁMOLÁS ALATT LEVŐ BANK IGAZGATÓSÁGAT. Targu-Mures. Saját tud. A felszámolás alatt álló Agrár Takarékpénztár tisztviselői évekkal ezelőtt feljelentést adtak be a bank igazgatósága ellen hűtlen kezelés címén, mert a tisztviselők nyugdíjalapja elveszett. A feljelentés megjárta az összes igazságügyi fórumokat s most a Semmitűszék döntésével ért véget, amely helyet adott a vád alá helyezési kérésnek és a tg.-muresi törvényszék a vád tárgyat képező ügyben érdemi tárgyalás lefolytatására utasította. A per kimenetele elé az érdekeltek élénk várakozással tekintenek.

*** Most vásárolhat jól és olcsón a London kötődében:** Tartós férfi zokni 18 lei, flor férfi zokni 24 lei, cerna zokni 28 és 35 lei, prima cerna zokni 39 és 43 lei, lukacsos ing, tartós 72 lei, prima minőség 110 lei, fürdőnadrág vastag 60 leitől, tiszta gyapjú dresszek 280 leitől, selyem nadrág, selyem harisnya, bokazokni olcsó árban.

*** A vér felrissítése** céljából — kiváltképp olyan egyének, akiknek bétürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

AZ E. G. E. KIKÜLDÖTTEI CIUCMEGYÉBEN. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az EGE tejszakértőket küldött ki a megye nagyobb községei felkeresésére és a tej- és sajt, valamint turókészítés tanulmányozására. A küldöttséget Mikó László, a muresi földművelésszövetség elnöke, az EGE főfelügyelője vezette. Felkeresték a községi nagyobb juhnyájokat, végignézték a fejést, a sajt- és turókészítést és jegyzeteket készítettek a tapasztalt hibákról. A hiányokról és hibákról egy őszi gazdasági tanfolyam keretében tartanak oktató előadást.

„Gül Baba” szabadtéri előadásban. Timisoara. Saját tud. Szombaton és vasárnapon este az Electrica sportpályán a Gül Baba három felvonásos operettet adták elő, különösen az első napon hatalmas tömegek előtt. Szabadkai József színigazgató, Olasz Lajos tervei szerint hatalmas emeletes színpadot épített, amely stílusosságával, arányaival és színpompájával mély benyomást keltett. Helybeli magyar dalosokból alakult tömegkar Leviczky György karmester vezetésével a nemrég elhunyt Pogátschnigg Guidó „Török ima” című kardalával vezette be az előadást, a műezin-szólókat Kramer Henrik és Netzkó Ernő énekelte. Kramer Mancí kitűnően adta Gábor diák szerepét, Németi István Gül Baba, Papp Ella Leila, Szabadkai Miklós Mujkó cigány és Rittinger Imre Ali basa szerepében voltak elsőrangúak. Csermák Lajos általános sikerrel adott elő több betétdalt, Valkay Károly táncanár pedig nagyszabású balettel rendezett, ugyancsak betétként. A zenekart Szabó Ica dirigálta.

Megjártam Párizst

(Egy társasutazás élményeiből)

Irja: dr Patzkó Elemér

Julius 8. Öltözködöm s közben arra gondolok, hogy vajjon mit csinálnak szegény lemaradt deauvillei utasaink. Lemegyek és mit látnak szemem: az elveszett báránykák már javában reggeliznek s nevetve mesélik, hogy beültek a vonatba, háromszáz kilométert jöttek Párizsig, de senki meg nem kérdezte, hogy van-e jegyük. Mi történe, ha otthon is ilyen bizalommal volna a vasút... No, de ez legyen a vasút gondja, mi pedig induljunk, hiszen ma délelőtt még az egész Louvre-múzeumot meg akarjuk nézni.

Még egyszer keresztül sétálunk a Tuileries-parkon s bemegyünk a múzeumba. Fáradhatatlanul járjuk a termeket, bámuljuk a szobrokat, gyönyörködünk a képekben s amikor társaságunk már fáradtan hazaindul, hármában még felszaladunk a második emeletre, ahol az egészen modern festők és a modern bútorok tárlata van. Egymást húzzuk egyik faltól a másikig s boldogan mutatjuk itt is, ott is a mesteri remekműveket. De hiába minden elragadtatás, az óramutatót ezzel megállítani nem lehet... no még egy percel... s ez is eltelik. Eljövünk, de előbb láthatatlan ajándékot tesszünk a felhalmozott szépségek mellé... Szívünk fájó darabkáját: hát itt kell hagyni ezt a sok szépséget... Kint az előcsarnokban még reprodukciókat nézünk, szakértő leírásokkal a múzeumból színes képekkel. Amint nézem őket, eldobom a jegyzeteimet... úgy érzem, mulatságos volna, ha ezek mellett még én akarnék dicséretet mondani a műlői Vénusról s Mona Lisáról...

Hazamenet még kábult vagyok a sok széptől, de a furcsa kritikus emberi természet nem hagy nyugton s hiába akarom elhessegetni az érzést. — A firenzei Pitti- és Uffici-múzeumban négy évvel ezelőtt nagyobb elragadtatást éreztem. — pedig nem a képek a tökéletesebbek, — csak az elrendezés. Ott nagyszerű egyetemes vonalat mutat az egymást követő iskolák csoportos és időrendben következő felsorakoztatása, szinte előttünk folyik le az evszázados

fejlődés, — a primitív s az egysíkban festő művészekről a festészet legragyogóbb korszakáig, — itt zavarón hat a különböző iskolák összekeverése. Szinte csodálkozok az ember ezen a furcsaságon.

De az ebéd illata kikökönt az elmélkedésből, mert prózai gyomromat inkább a menü, mint a festőiskolák szakszerű elrendezése érdekli. Hála Istennek, hogy ezt a zsarnok gyomrot gyorsan el lehet csillítani s mehetünk tovább, hogy telhetetlen szemünket még több széppel tömjük.

Szinte még most hagytuk el a Louvre-múzeumot, de négyesben már a Pasteur-intézet előtt állunk meg s meghatottan megyünk be az arany és színes márvány mozaikkal díszített kis kápolnába, ahol az emberiség „nagy jötevője” feleségével együtt nyugosza örök álmát. Csak egy percel adózunk a kegyeletnek s tovább megyünk, hogy egy másik nagy franciánál látogassunk, aki szintén meghalt, de mégis örökké él... a szobraiban, itt a Rodin-múzeumban. Csodálatos ez a robusztus erő, a szinte lüktető bronzizmok, lélegző alakok, egymásba fonódó csoportok, csodálatos testtartással csavarodó, de mégis egészen természetesen ülő és fekvő női és férfialakok, — a szobrok erdeje, amit egy hihetetlenül termékeny zseni hagyott nekünk, aki „Le Baiser” márvány szobrában szűzi tisztán tud egy emberpárt esőkben összeforrasztani s megdöbbentően buján tud élénk robbanni egy egyedül ülő női alakban. Nem is lehet innen egykönnyen megválni és megegyeszer végig kell menni a sok termen.

Sohasem ügyeltem úgy a gazdag embereket, mint most, mert soha sincs elég időnk — az idő pénz...

Gyerünk tehát, sodródjunk bele az autótengerbe, hogy egy másik parton kössünk ki, a világkiállítás főbejáratánál. Mielőtt azonban ide megérkezünk — egy kis szünetet tartunk, muszáj egy kis friss szeszt gyűjteni.

A gáinai leányvásár

Beius, július hó.

A bihori havasok lakói ősidőktől fogva, minden esztendőben megrendezik a gáinai leányvásárt.

Ahol ez a messzeföldön híres népszokás divik, ott a falvak népe és a hegytetőkön élő pásztornép, a hegyláncok terjedelme, a nagy távolságok, valamint a fáradságos és meredek hegyi ösvények miatt, csak nagyritkán vagy sohasem találkozhatnak egymással. A gáinai leányvásár az összekötő kapocs, amely a mocsvidéken lehetővé teszi az egymástól távollevő falvak népének az érintkezését és ismerkedését.

Az ónapjár Péter-Pál ünnepét követő vasárnapon a gáinai 1426 méter magas hegyormon összegyűl a havasok szétszórtan élő népének apraja-nagyja és egy hetivásárra emlékeztető sokadalom társaságában jól kimulatja, kitáncolja magát s hazatér falujába. A Gáina-örömről nagyszerű kilátás nyílik Bihar, Cluj, Turda, Alba, Hunedoara és Arad megye hegyvilágára, valamint a Crişul-Alb, a Crişul-Negru és az Aireş vízgyűjtőmedencéire. A gáinai leányvásár mulató közönsége, jórészt az említett vidékekről gyűl össze. Akadnak azonban távolabbi látogatók, sőt külföldiek is szép számmal keresik fel a híres leányvásárt.

Hajdan — amint a monda tartja — a lányos anyák a vásárt megelőző napon lóra rakták eladó leányaik ruháit, fehér- és ágyneműit, sőt magukkal hajtották a hozományt képező jószágot — juhot, tehenet, kecskét, lovat — úgy indultak el, férjhez adni leányaikat a vásárra. A legények pedig tetszés szerint válogathattak a hozományukkal kértkedő leányokból. Ha megtetszett a legénynek a leány is meg a hozomány is, jelentkezett választottjával a pápnál, aki nyomban megeskette a fiatalokat. Nagy lakodalmat csaptak a helyszínen, majd lakodalom után lábasjóságait maguk előtt hajtva, boldogan tértek haza.

A régi szép időknek ez a romantikája ma már nem létezik többé. A legöregebb mós sem emlékszik azokra az időkre, amikor a leányok férjhezmenés céljából kirakták hozományukat a gáinai hegyormora.

Emberemlékezet óta a következőképpen bonyolódik la a hajdan oly híres leányvásár, melyet egy kellemes turistakirándulás keretében néztem meg:

Vasárnap reggel van. Alig észrevehető derengés töri meg keleten a hegyormokkal ölelkező horizontot. A hegyeket még acéllék köd borítja, de nemsokára megjelenik az égen a hajnal párja s nyomában a csúcsok mögül kiemelkedik a nap izzó korongja. Első sugarával beáranyozza a gáinai hegyormok kökeresztjét és a tövében elterülő nagy fehér lepkéknek látszó ponyvasátrakat. Egy másik, pajzán napsugár tovaszökik a hajlatok között és megvilágítja a hegygerincen felfelé baktató lovaskaravánt, mely Gáina felé igyekszik.

A nappal együtt ébred a havasok népe. Pestői, színes ruhákban pompázó tarka és jókedvű tömeg özönlök a vásár területére. Itt bábeli zürzavar keletkezik. Mézeskalácsosok sátraik alól csábítják az apró gyermekereget, mely egy egész esztendőn át spórolja filléreit, hogy ma tetszés szerint válogathasson a színes süteményekből.

Zöld gallyakból font sátrakban havasi népzenezők hangolják kopott szerszámaikat, hogy majd a sátor sarkában lócára állva húzzák a talp alá való a táncolni vágyó fiataloknak. A lombsátor előtt bekerített hely van, melyben csak az táncolhat, aki befizette a zenészeknek járó díjat. Fiúk és leányok fogják össze s Isten szabad eye alatt a forró napsütésben ropják a pattogó vagy lágy ritmusú mós táncokat fáradhatatlanul. Az ünneplőbe öltözött legények arcáról csurog a verejték. Éles kurjongatások között forgatják a kipirult, hamvas arcú mós lányokat. Tükörfényes bakancsokkal akkorákat loppantanak, hogy szinte reng belé a föld. Őt-hat ilyen „lánc terem” van a vásár területén. Mindegyiknek megvan a maga zenekara és utalmérése. Széles jövedvényben táncol, dalol, mulat

Szégycelleni való betegség?

Főleg azonban fájdalmas... És sajnos még igen sokan vannak szenvedők, akik nem tudják, hogy az aranyér nem tud a Cadum-kenőccsel való kezelésnek ellenállni! Előbb eltűnik a viszketés, azután, mintegy varázslatra, a daganat. A kezelés egyszerű, olcsó és a hatás igen gyakran csodálatos. Jó, ha állandóan kéznél van egy doboz Cadum-kenőcs...

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Magyarpárti tagozatok dr Ungár Adolf mellett

Timisoara. Saját tud. A Magyar Párt Timisoara második kerületi szőlőkbeli tagozata vasárnap választmányi ülést tartott, amelyen foglalkozott a banati tagozat ügyvezető elnöke, dr Ungár Adolf ellen újból megindult hajszávai is. Egyhanguan őszinte szeretetéről és csorbítatlan bizalmáról biztosította az ügyvezető elnököt, kimondván, hogy a tagozat teljes szívvélleléssel áll dr Ungár Adolf mellett. Az uisentesi tagozat jelenvolt vezetői lelkesedéssel csatlakoztak a határozathoz.

A Timisoara-mehalai tagozat tisztújító évi rendes közgyűlését tartotta, amelyen egyhanguan a következő határozatot hozta:

A Magyar Párt Timisoara-mehalai tagozata a mai napon tartott évi rendes közgyűlésén megdöbbenéssel vette tudomásul azt az újabb támadást, amely általános szeretetnek örvendő banati vezérét, Ungár Adolf dr-t, az ügyvédi kamara most hozott határozatával érte. A mehalai tagozat tudatában van annak a harcnak az értékével, amely Ungár Adolf dr-t, a banati tagozat érdemes ügyvezető elnökét akarja pellenegére állítani. Epen ezért ezt az alkalmat is megragadja, hogy szeretett, becsült ügyvezető elnököt egyúttérzéséről biztosítsa. A banati magyarság minden egyes tagja csodálattal szemléli ezt az egyenlőtlen harcot, amelyet Ungár Adolf dr ügyvezető elnöknek kell megvívnia, most már hosszú hónapok óta, az elfogultság, rosszakarát, és a közvélemény rosszindulatu meghamisítása ellen, egyedül az igazság és az ebben bátor önzert fegyverével kezében. Örömmel ragadja meg az alkalmat a mehalai tagozat, hogy a megpróbáltatásnak ebben az új órájában elsőnek siet-het biztosítani ügyvezető elnökét és a banati magyarság egyik vezérét, dr Ungár Adolfot mélyszéges becsüléséről, tiszteletéről és szeretetéről. Biztosítja őt, hogy ez a szeretet és megbecsülés csak nőni fog a megpróbáltatások növekedésével és az ő bátor, gerinces, őszinte harca példátmutató lesz kisebbségi sorsunk minden megpróbáltatásának méltó elviselésére.

A blaskovitztelepi tagozat nevében Mesterházi Nagy Gyula elnök fejtegette dr Ungár Adolf hervadhatatlan érdemeit. Oppert Géza a köz-

sen dolgozó munkástelepi, vöröscsárdatelepi és bánshytelepi tagozatok nevében csatlakozott a javaslatához és indítványozta, hogy a közgyűlés kérje fel az összes timisoarai tagozatokat, hogy vezetőik tisztelgő látogatásban jelenjenek meg dr Ungár Adolf előtt és tolmácsolják előtte a timisoarai magyarság bizalmát és szeretetét. A javaslatot a közgyűlés egyhanguan elfogadta. A második kerületi tagozat nevében dr Telegdy Nándor tagozati elnök csatlakozott az elfogadott javaslatokhoz.

A közgyűlés ezután egyhanguan megejtette a tisztújítást, elnökké választván a szomszédos tagozat érdemes elnökét, Mesterházi Nagy Gyulát, aki 19 év óta egyik legfáradhatatlanabb harcosa a magyar mozgalmaknak, s aki a jövőben két tagozatot fog vezetni. Diszelnökök lettek Egyed József, Lelik József és id. Baja András, ügyvezető elnök: Rozenzweig Jakab, alelnökök: Szigeti Károly és Miskolczi Béla, gazdasági alelnökök: Bakos Gáspár, kulturális alelnökök: Kóváry Frigyes, titkárok: Verpeléty Zoltán és Borsos József, pénztáros: Flambach Győző, ellenőrök: id. Daragus János és id. Csontos Imre, szertárosok: Kertész József és Puskás János, választmányi tagok: Bakos János, ifj. Baschant József, Kiss László, Kertész István, Nauer György, Tenczer Lajos, Tóth Károly, Tóth Ferenc, Schwartz Simon, Ferenczy István, Borsos Mihály, Oláh Benjámin, Demendy Ferenc, ifj. Daragus János, Branucz Miklós, Lallier Károly, Szilágyi József és Bidai István. Az új vezetőséget dr Kun Ferenc üdvözölte a pártközpont nevében.

A Timisoara-rónáci tagozat az Illés vendéglő udvarán vasárnap este pártvacsorát rendezett, amelyen több mint ötszázan vettek részt. A jelenlevők levelet intéztek dr Ungár Adolf banati ügyvezető elnökhöz, amelyben ragaszkodásukról biztosították.

Olvassátok és terjesszétek

a Magyar Lapok-at!

a fiataltság. Az öregebbek pedig a kerítésen kívül gyönyörködnek bennük.

Több csoportban öt-hat méteres havasi kúrtöket kinnak megvetelre. Egyik testes mós menyecske kivörösödő arccal fújja a hosszú fenyőfa kúrtól. Néhány rövidebb és egy hosszabb ütem váltakozik egymással s recsegve vegyül bele a vásár zibongó zajába. Más helyen az ilyen kúrtzó kilométerekre is elhallatszik és sokszorosan visszaverődik a fenyves hegyoldalakról.

Kipánvázott mós lovak sorfala között egy öreg mós asszony rikító színű fésűre alkudozik. Kis unokája már hajába is tűzte a vásárfiát, de mivel nem tud megegyezni a portékáját nagyhangon kinnal árussal, kivieszi a fésűt a leányka hajából és dohogva távozik. — Hatalmas tőröslepenyekkel megrakott asztal éhes emberek gyűrűje vesz körül. A mézeskalácson kívül ez a vásár legfinomabb süteménye. Egyetlen gyümölcs pedig az erdei cseresznye, melytől minden ember ajaka úgy megkékül, mintha lékre volna „ruzsosva”. A tőröslepenyes mellett egy piaciárus kaszákat árul. Egyetlen vevője sincs. Hosszúnyelű földbeszűrt gereblyéknek valóságos erdeje látható. Nagy kelendősege van azoknak a fenyőtől készült és égetéssel kecskésített csecsebecséknek, melyekre a vásár látogatói e szavakat írják: „gáinai emlék”.

Furulyák, favedrecskék, zörgős dzsák, faragott botok és különleges formájú fatárgyak garmadá cserélnek gazdát percek alatt. Minden kiránduló keze tele van ezekkel a csecsebecsékkel.

Hogy az Ur napja is megszenteltesse, a reggeli órákban ünnepi istentiszteletet tartanak. Görögkeleti papok díszes ornátusban jelennek meg a vásárra. Istentisztelet alatt elnémul a hangos tömeg, megszűnik minden érdeklődés a sátrak körül. Körösvölgyiek és mósok áhitattal hallgatják meg az öreg pap ajkáról elhangzó szentbeszédet. Szentbeszéd után szent énekeket zengedezve, körmenetben vonulnak a csúcson felállított kökereszthez. Ima végeztével a legöregebb pap magasrattartott fészüllettel keresztet rajzol a levegőbe, megáldja a népet, mire az ismét elvegyül a vásártéren.

Kilenc-tíz óra tájban tetőfokára hág a jókedv és vidámság. Ebéd utáni marad együtt a tarka tömeg.

A kora délutáni órákban zajos embercsoportok törtetnek megelégedett arccal hazajele a havasi mezőkön. Hamarosan újra csend borul a tájra. Csak a juhait őrző pásztor fenyőfakúrtjének mélabús rezgése csapong majd holdvilágos éjszakákban az örök maradt Gáina kökeresztje felé.

TÓTH SÁNDOR.

SPORT

A Lazio visszalép, ha augusztusban kell lejátszani a serlegdöntőt

Budapestről jelentik: A közép-európai kupa döntő mérkőzéseket az eredeti terv szerint augusztus 1-én és 8-án kellett volna lejátszani. A Lazio a mérkőzéseknek a decemberre való elhalasztását kérte. Ezzel szemben azonban a Fe-

rencváros most szeretné lejátszani a döntőket. Hír szerint a Lazio lemond a döntőmérkőzésről abban az esetben, ha a közép-európai kupa bizottság úgy határozza, hogy a mérkőzéseket mégis augusztusban kell lejátszani.

Össze halasztották a Ferencváros-Lazio találkozót

A Ferencváros a K. K. nagytanácsához fellebbez a halasztás ellen

Lapzártakor jelentik Budapestről: A Közép-európai Kupa szűkebbkörű intézőbizottságának tagjaitól szerdán délben érkezett meg a válasz a Ferencvárosnak arra a kérésére, hogy a kupadöntőket augusztus 1-én és 8-án játszassa le

a Lazioval. A bizottság kedvezőtlenül döntött, amennyiben nem ad helyt a Ferencváros kérésének és össze halasztja a kupadöntő mérkőzést. A Ferencváros nem nyugszik bele az indokolatlan döntésbe és fellebbezést ad be a K. K. nagytanácsához.

Románia és Magyarország a kardvívás csapatversenyének világbajnoki döntőjében

Párizsból jelentik: Párizsban megkezdődött a kardesapat-világbajnokság is, amelyre kilenc ország nevezett be, úgyhogy a minősítő mérkőzések három csoportban mentek végbe:

Az I. csoportban Belgium 12:4 arányban verte Jugoszláviát, tehát Olaszország szintén Jugoszláviával mérkőzött. A jugoszlávok 9:1 arányú veszteségnél feladták, úgyhogy kiestek.

A II. csoportban Románia 9:7 arányban győzött Csehszlovákia felett, s a csehszlovákok Magyarországtól is kikaptak, 9:2 után feladták a mérkőzést.

A III. csoportban Franciaország 1:6-ra verte Angliát, Németország pedig 9:3 (feladva) végzett az angolokkal.

A három csoportból tehát Olaszország, Belgium, Románia, Magyarország, Franciaország,

Németország mentek tovább és a középdöntő hatos mezőnyét a következőképpen csoportosították:

I. csoport: Magyarország, Németország, Franciaország.

II. csoport: Olaszország, Románia, Belgium. Németország 10:6 arányban győzött Franciaország felett, s a magyar-francia mérkőzést a franciák 9:2-nél feladták.

A másik csoportban Románia 9:7 arányban legyőzte a belgákat és ezzel biztosította a döntőbe jutást. Olaszország-Belgium pedig 9:3-as állásnál félbemaradt, az olaszok feladták, hiszen 9:7 arányban így is győztek.

A döntőbe tehát az első csoportból Németország és Magyarország, a második csoportból pedig Románia és Olaszország kerültek.

Az USA 4:1-re győzött Anglia fölött a DC döntőjében

Londonból jelentik: A Dawis serleg mérkőzés utolsó napján Parker (USA) 6:2, 6:4, 6:2 arányban legyőzte az angol Haret, Budge (USA) pedig 8:6, 3:6, 6:4, 6:3 arányban megverte az angol Austint. Ezzel végeredményben az Egyesült Államok csapata 4:1 arányban nyerte meg a DC döntőt.

Vasárnap CAO—Olimpia mérkőzés Oradeán. Vasárnap Oradeán játsszik az újdonsült A-ligas satumareli csapat. Az Olimpiában szerepel Sli-vatz és Jovicin, akit a CAO szeretne megszerezni. A zöld-fehéreknek biztosan játszik Borgea, Szaniszló és Orza. A mérkőzést a Károly pályán játsszik le.

A NEMZETI BAJNOKSÁG BIZOTTSÁGA EGYELŐRE NEM SORSOL. Bucurestiből jelentik: A Consiliul Federal határozata elleni tiltakozás miatt a Nemzeti Bajnokság bizottsága egyelőre nem állítja össze sem az A-liga, sem a B-liga másorát. A Nemzeti Bajnokság bizottsága megvárja a helyzet tisztázását.

Betejeződött a Tour de France. Párizsból jelentik: A Tour de France most fejeződött be. Egyénileg a francia Lapebie győzött 138 óra 58 p. 31 mp-es idővel. 2. Viccini olasz. 3. Amberg svajc. A csapatversenyt Franciaország nyerte. (Mint ismeretes, az utolsó napokban a különösen álló belga versenyzők visszaléptek s ez lényegesen megváltoztatta az eredményeket.)

HUMIS NEM JÖN VISSZA. Athénből jelentik: Az Athleticon című lap Humis nyilatkozatát közli. A kitünő játékos kijelenté, hogy bármennyire is megszerette Romániát, nem tér vissza a Venushoz s az athéni Ethnicos csapatában fog tovább játszani.

Plattkó Ferenc a Gloria CFR edzője. Bucurestiből jelentik: Plattkó Ferenc, a Venus egykori edzőjével kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Plattkót a DUG szerződtette le. Ez a hír nem bizonyult valónak, mert Plattkó Galatiba szerződött a B. Ligás Gloria CFR-hez, havi 15 ezer letes (2) fizetéssel.

A Károly-kupa döntőjét a Nyugati és Deli ligák között szeptember 1-re tűzték ki. A döntő válogató mérkőzésnek fog számítani a szeptember 6-iki Románia—Jugoszlávia találkozó szempontjából.

Országos művészi amatőrlényképkiallítás Aradon

Az aradi Fotoclub 30 éves fennállása alkalmából az amatőrfényképezés propagálása céljából szeptember 17—30-ig a kulturpalota kiállítási termében rendezti meg 5-ik országos művészi amatőrfényképkiallítását, mely iránt már eddig is nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész országból.

A kiállítás szervező bizottsága mindenre kiterjedő figyelemmel és hozzáértéssel hozza össze az ország amatőrjeinek legjobb munkáit, melyek díjazását kiváló szakemberekből összeállított zsűri fogja végezni. A kiállítás helyezettjei értékes tiszteletdíjakat és splaketteket kapnak, azonkívül minden kiállító október 1-étől birokába jut.

A rendező bizottság az érdeklődőkkel közli, hogy a kiállításra bármely tárgy felvétel beküldhető, tetszőszerinti számban legalább 18x24-es nagyságban kartonra ragasztva, felfüggesztésre készen, lehetőleg keretezve, szeptember hó 1-ig.

Egyéb a kiállításra vonatkozó tudnivalókkal valamint jelentkezési ívvel a club titkara készséggel szolgál. Kiss Gyula Arad, Bul. Regina Maria Soc. de Asigurare „Adriatică” címén.

Falyáicat-szemle

A Hírök, P. Trefán Leonárd és P. Janossy Béla kitünően szerkesztett folyóiratának legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: P. Boros Fortunát: Katolikus nagygyűlésünk mérlege. — Dr. Kiss István: Az Egyház a történelem sodrában. — P. Jánossy Béla: Üzenet egy modern fiatal asszonynak. — Gallus Tibor S. J.: A napolyi csoda. — Kolozsvári-Sillye Béla: Kovács Antal, a braşovi római katolikus 16-gimnázium alapítója. — Ami a Puskin-ünnepségekből kimaradt. — Földes Zoltán: Nagyszonyunk. — Dévald László: Feláldozott becsület. — Semjén Gyula: Az üvegkastély. — B. Nemez Anna: Uristen, mi jót szántál nekem? — Nyisztor Zoltán: A kínai misszióban. — Dénes Gizella: Aranyvaluta. — Telcky Dezső: Gazdag vagyok. — Molnár Kata: Öreg szívek. — A könyv útja. — Egyházi állapotok Angliában. — Váth János: Gusztó büntetést fizet. — Ki is az a Jan Anderson? — Nagy Méda: A vágy. — Pierre l'Érmit: Olje meg. — Ki volt Marconi? — Mael Ferenc: Julián barát sirató éneke. — P. Jánossy Béla: Arva violácska. — Öt perc vizit a redakcióban. — Magunk között. — Színház. — Irodalom. — Szemle. — Földes Zoltán: Enek a „végekről”. — Szerkesztői üzenetek. — Krónika. — A Hírök kiadóhivatala: Cluj, Str. Franciscanilor 1. Előfizetési ára egy évre 60 lei, félévre 80, egyes szám ára 16 lei.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cim a kiadóban 10 lei.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek

menne főkéletesen főző középkorú nő, esetleg intézetbe vagy egyesületekhez, vidékre is. Cim: Burik Józsefné, Oradea, Str. Tornatorului 7. szám.

Gyógyszerár vezetéséhez diplomás kisasszony kerestetik. Cim: Gyógyszerár, Ge-piu, jud. Bihor.

Hülönfélé

Központban

kétszobás, előszobás, konyhás udvari lakás kiadó. Str. Coşbuc 11.

Eladó cimborák jó állapotban levő. Oradea, Str. Porumbului 11. szám alatt. Olcsó áron. Pollmann.

Biztos megélhetés, elsőrendű fényképezési műterem, betegség miatt olcsón átadó. Oradea. Keresztesy, Gen. Moşoiu 2. szám.

Órák olcsón és jóállás mellett javít dr. Bárdos. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 15-a.

Tarján órák és ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8. Javítások szakszerűen készülnek.

Kedvezményes I. osztályú fürdőjegek az Episcopesti fürdőbe, kiadóhivatalunkban kaphatók

Német kisasszonyt

keresek vidékre gyermek mellé. Római katolikus vallású és lehetőleg végzett tanítónőt. Fényképes ajánlkozást a kiadóhivatal-továbbít.

Adás-vétel

Eladó házhely Str. Benjamin Costache

Esztergapad 700 mm. csucs tavolságu és 3 db oxigén tartány eladó. Oradea, Str. Barrierii 18. Pogány telep.

Eladó házhely Str. Benjamin Costache Str. Take Joni sarkán. Érdeklődni: Str. Nic. Jiga 50. Oradea.

Eladó két gyermekagy. Antal, Oradea, Strada Aurel Vlaicu 35. szám.

Lakás

2 szobás modern lakás kiadó. Oradea, Str. Delavrancea 10. szám.

Butorozott szoba. utcai, különbejáratú kiadó. Oradea, Str. Scoalei 10. szám.

Központban egy uri 4 szobás modern magánház szeptember 1-étől kiadó. Érdekezni Nagy cipész, Oradea, Regele Ferdinand 47. szám alatt.